ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | To Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $2.50
single copy... .05 | half year..... 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить кождого четверга
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік......... $2.00 | До Европи:
на пів року 1.00 | на рік $2.50
поод. число .05 | на пів року 1.25

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 23-го цьвітня 1914. Ч. 17. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, April 23, 1914. N. 17.

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І МЕКСИКОМ.

ВОЄННІ КОРАБЛІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ НА МЕКСИКАНСЬКИХ ВОДАХ.

Вашінґтон, Д. К., дня 15 цьвітня. По нараді кабінету президент Вілсон яко головний начальник сухопутних і морських оружних сил **видав приказ воєнній фльоті Атлянтику вирушити до Тампіко і там заждати на дальші прикази. На сих кораблях, які Злучені Держави висилають до Тампіко, знаходить ся 15.000 жовнірів, котрі на даний знак вийдуть на сушу і займуть місто, а потім помаширують дальше в глибину краю.**

ЩО СПРИЧИНИЛО НАПРУЖЕНЄ МІЖ ОБОМА ДЕРЖАВАМИ.

Цілу ту авантуру спричинив опір президента Мексика Гуерти, котрий не хоче позволити на салютоване прапора Злучених Держав, який здерто з моторової лодки воєнного корабля Злучених Держав „Дельфін", а притім арештовано без причини кількох моряків та ведено їх до вязниці улицями міста наче злочинців. Вправді на домагане американського консуля зараз випущено їх на волю і мексиканський ґенерал Зараґоса перепросив їх за сю „помилку", але американський адмірал Мейо сим не вдоволив ся і зажадав, щоби Мексиканці салютували звіздистий прапор Злучених Держав, який зневажили, бо інакше прийде до війни. Се домагане адмірала Мейо підперло вашінґтонське правительство, але мексиканський уряд відкинув се домагане, вважаючи се за пониженє мексиканського народа.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ НА ПОЛУДНЕ.

Опір мексиканського правительства перетягнув струну терпеливости Злучених Держав, котрі не хотять терпіти провокацій і образ Гуерти. Під мексиканським містом Тампіко, під яким тепер знаходять ся революціонери, є вже кілька воєнних кораблів Злучених Держав, а такcамо і в пристани Вера Круз, а в сих днях має станути на мексиканських водах ціла атлянтійська фльота. Крім воєнних кораблів прибуде там ще фльотиля торпедовців, зложена з 16 штук суден найновійшої системи.

Фльота Мексика складасть ся ледви з трох малих воєнних кораблів під Тампіко, а залога в місті Тампіко виносить всего 1.000 жовнірів, а у Вера Круз 500 жовнірів. Тож фльота Злучених Держав мала би дуже мало до роботи. Три лихі воєнні кораблі Мексика знищила би кількома стрілами з панцирних кораблів, а потім збомбардувала би місто і взяла до неволі мексиканську залогу з Тампіко. Такcамо легко пійшла би справа і з надморським містом Вера Круз. Але вже тяжше пійшла би дальша боротьба в середині краю.

БУТА ГУЕРТИ.

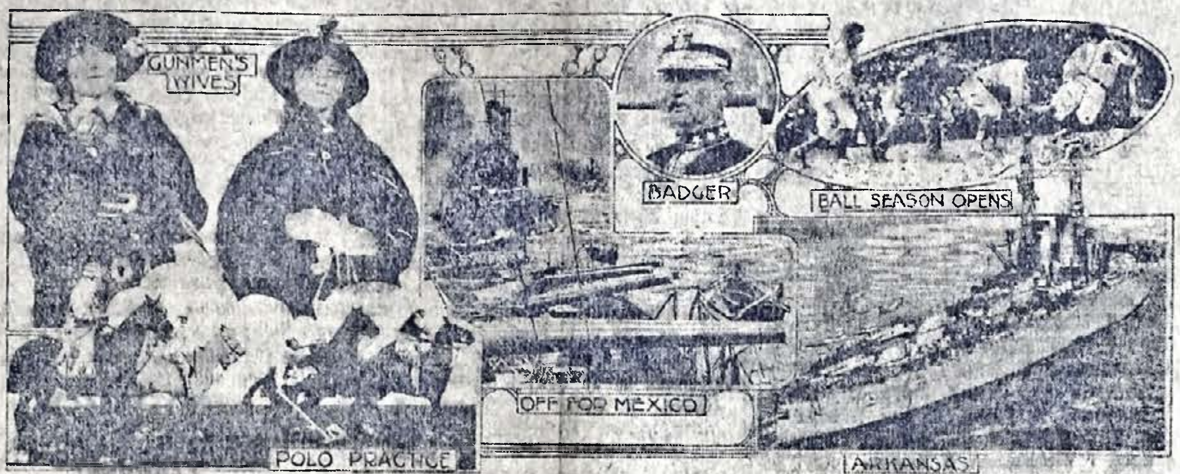
Вашінґтон, Д. К., дня 17. цьвітня. Президент Мексика Гуерта відповів, що згодить ся остаточно за салютоване прапора Злучених Держав, коли Злучені Держави зобовяжуть ся письменно, що такеcаме салютоване віддадуть мексиканському пранорови. Се домагане президент Вілсон відкинув і поставив „ультіматум" Гуерті.

ВІЙНА РОЗВЯЖЕ НАПРУЖЕНЄ.

Вашінґтон, дня 19. цьвітня. **Війна тільки розвяже теперішне напружене між Злученими Державами і Мексиком.** До останньої хвилї Гуерта ще не відповів на „ультіматум" Вілсона, хоч час, визначений на відповідь вже минув.

Про се повідомлено телефонічно президента Вілсона, котрий склткав в тій справі на понеділок, дня 20 с. м. нараду кабінету. Крім того запорядив президент, щоби скликано також на сей день і засідане конґресу.

З ТИЖНЯ.

Секретар (міністер) марінарки Данєлс видав розказ, щоби Атлянтійська фльота відплила на Мексиканські води яко демонстрація проти Мексика в справі Гуерти, який не хоче 21 гарматними вистрілами салютувати перед американським прапором за образу справлену в Тампіко. Віцеадмірал Беджер, головний комендант ескадри, відплив на своїм тимчасовім адміральськім кораблі „Арканзас", а з ним кілька найбільших воєнних кораблів Злучених Держав. — Чотирох убийників нюйорського ґемблєра (шулєра) Розенталя згинуло на електричнім стільци у вязниці Сінґ Сінґ. На образку представлені: жінка страченого Луїса Розенберга (прозваного „Лефти Луї") і жінка страченого Гарри Горовіца (прозваного „Джип ді Блод"). — На днях розпочав ся бейсболовий сезон трох найбільших американських лиґ: Національної, Американської й Федеральної. — В Лейквуд, Н. Дж., розпочали ся вправи у грі „польо", щоби підготовити ся як слід до інтернаціональних змагань з англійськими визовниками (челенджерс), що відбудуть ся в Медовбрук, Н. Дж., в червни.

Президент предложить конгресови урядовий звіт про події в справі напруження з Мексиком і зажадає уповновласнення на воєнні кроки проти Мексика.

АТЛЯНТІЙСЬКА ФЛЬОТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ БУДЕ В СЕРЕДУ КОЛО ТАМПІКО.

Телеграма з воєнного корабля „Арканзас", дня 19. цьвітня. Після дотеперішних обчислень буде атлянтійська воєнна фльота Злучених Держав коло Тампіко в середу, дня 22. с. м. пополудни.

ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

Вашінґтон, Д. К., дня 21. цьвітня. Вчера ухвалено в палаті послів і в сенаті таку резолюцію: Сенат і палата послів, зібрані в конґресі, постановляють **дати повновласть президентови Злучених Держав ужити воєнних сил проти Вікторіяна Гуерти, щоби вимусити на нім, аби сповнив домагане Злучених Держав і дав задоволене за образу.**

Вашінґтон, Д. К., дня 21. цьвітня. **Президент Вілсон має до розпорядимости проти Мексика цілу атлянтійську воєнну фльоту, готову до бою і 120.000 сухопутного війська, також цілком готового до бою.**

Вашінґтон, Д. К., дня 21. цьвітня. Президент Вілсон заявив, що **не буде вести війни з Мексиканцями,** бо Злучені Держави відносять ся прихильно до мексиканського народа, **але воєнною силою хоче зломити опір тирана Гуерти.**

Вашінґтон, Д. К., дня 21. цьвітня. **Покищо воєнна фльота Злучених Держав переведе бльокаду** (замкнене доступу) **мексиканських надморських міст Вера Круз і Тампіко, а залога займе надбережний простір.**

Вашінґтон, Д. К., дня 21. цьвітня. Обчисляють, що президент Мексика Гуерта має на суші всего 40.000 війська. Мимо того мексиканський ґенеральний консуль заповідає, що війна Злучених Держав з Мексиком може потягнути ся з 5 літ та, що Злучені Держави видадуть за сей час на сю війну 500 міліонів долярів.

ЗАМАХ НА МАЙОРА НЮ ЙОРКУ.

В пятницю, дня 17. с. м. о 2-ій годині пополудни виконав замах на майора міста Ню Йорку Мічеля 68-літний старець Магоні. Ждав він коло будинку маґістрату („сіти гол") і коли майор надїхав автомобілем в товаристві адвоката Полка і начальника поліції Вудса, старець вимірив на майора Мічеля револьвер і дав один стріл. Куля не влучила Мічеля, лише адвоката Полка в щоку і тяжко його ранила. По першім вистрілї зараз прискочив до злочинця шофер (візник) і вирвав йому з рук револьвер. Потім Магонія арештовано. Здасть ся, що він не при здорових змислах.

АВСТРІЙСЬКИЙ ЦІСАР ФРАНЦ ЙОСИФ ТЯЖКО ХОРИЙ.

ВЕЛИКЕ ЗАТРИВОЖЕНЄ В АВСТРІЇ.

Відень, дня 20. цьвітня. В останних днях минулого тижня цісар Франц Йосиф занедужав на тяжку нежить і мусів покласти ся до постели. Мимо заходів лікарів недуга не уступала, а робила ся ще більше складною, бо закатаренє перенесло ся й на легки і монарх попав у горячку.

Коли лікарі оголосили ті урядові вісти про стан недуги старого монарха, викликало се велике затривожене у Відни, а навіть почали ходити чутки, що цісар помер, але лікарі не хотять всеї правди відразу оголосити, щоби занадто не тривожити населеня, котре так привязане до свого старого володаря.

З уваги на те лікарі, щоби успокоїти публику, видали друге урядове повідомленє про стан недуги цісаря, в якім вже сказали, що стан здоровля цісаря поправив ся. Одначе се повідомлене не спричинило вже успокоєня публики, бо ніхто не вірив, аби так скоро могла наступити переміна на ліпше, коли доси недуга степенувала ся і щораз більше розвивала ся.

Великі товпи облягали льокалї редакцій віденських часописий, щоби довідати ся останні вісти про стан недуги монарха.

Відень, дня 21. цьвітня, 8. година рано. **Недуга цісаря Франца Йосифа є дійсно далеко поважнійша ніж публично оголошено та ніж собі того бажає віденське правительство.** З великим затривоженєм звернені погляди усіх на цісарський замок в Шенбруні, де лежить старий монарх, зломаний недугою.

Цісарські лікарі др. Керцль і др. Ортнер старають ся успокоїти публику своїми як найбільше оглядними та обережними оголошенями про стан недуги цісаря, але се вже тепер, по першім тривожнім оголошеню, не всилї усунути великого занепокоєня.

Відень, дня 21. цьвітня, год. 9.30 рано. Цісар Франц Йосиф дальше тяжко недужий. Стратив апетит і цілком поблід. Мучить його дуже сильний кашель. Горячка не уступає.

Берлін, дня 21. цьвітня. Стан недуги австрійського цісаря Франца Йосифа викликав у тутешних політичних кругах велике занепокоєнє. Панує тут загальне переконанє, що **недуга старого монарха є далеко тяжша, ніж се подають австрійські урядові оголошеня.** З уваги на старий вік австрійського цісаря (85-тий рік житя) **можна кождої хвилї сподївати ся звороту у недузї до найгіршого.**

ТРОСТ ЗЛОДІЇВ В НЮ ЙОРКУ.

БЕЗСИЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ.

В Ню Йорку кишеневі злодії мають свою орґанїзацію. Ціле місто поділене на районы, в котрих злодії „працюють" поодиноко або цілими ґрупами.

Ходять вони по улицях, їздять трамваями („стріткарами"), їздять підземними і надземними зелїзницями („собвеями" й „елевейтрами"), ходять по склепах, готелях, ресторанах, театрах і всюди шукають своїх жертв. А мають вони вправу не лише у крадежи, але і в добираню людий, котрих мають обікрасти. Такий чоловік мусить бути богатий або бодай на такого виглядати, а крім того мусить виглядати бодай трохи на непорадного. Коли злодії такого чоловіка побачать, зараз роблять коло него „натовп і стиск". Тиснуть ся з усїх сторін, перепрашають гостя, а тимчасом „обмацують" його кишенї. Як переконають ся, що у верхних кишенях нічого нема, беруть ся иншого способу. Один злодій біжить наперед, потім вертає ся і нагло їде на вишукану особу. Коли вона впаде, зараз злодії прискакують, підіймають, обтріпують, жалують і... чистять кишенї. Коли ж не впаде, то злодій зачинає кричати, що сей добродій на нього лїзе як сліпий. Зараз злїтає ся більше злодіїв і одні стають по тій стороні, другі по сій. Зачинає ся сварка або і сїчанина, причім найгірше вийде сей здивований, що за нього сварять ся. Сей, що справив ся з його грішми чи золотим годинником чи чим иншим, передає зараз украдену річ другому з компанії злодіїв, сей третому і т. д. По руках пійшло і пропало, а сей перший злодій звичайно з порожними руками сїдає до зелїзничого поїзду і їде собі спокійно в противну сторону і чекає на нагоду. Ось і стріне він знова „підходящого" гостя та як не лусне його з усеї сили по плечах.

— Ви що здуріли? — кричить нападений, — що з вами є?

— А, перепрашаю! — каже злодій, дивлячи ся в очи подорожному — я вас мав за свого приятеля, бо ви цілком до нього подібні! Не гнївайте ся, а будьте ласкаві скажіть, яка то стація?

Подорожний дивить ся у вікно, а злодій разом з ним. Хвилинка і гроші в його руках.

— Ось власне тут я маю висїдати! — кричить злодій, вискакує з поїзду і зникає.

Все те так дїєть ся скоро, що обкрадений не має навіть часу попапати ся, чи йому що не пропало. А коли помітить крадїж ще у вагонї, заки поїзд рушить та вискочить з нього і побіжить за злодієм, то і так вже не найде при нїм своєї згуби, бо вона вже помандрувала у дальші руки. Але злодій хоче свому напасникови ще досолити і кидає йому до кишенї свій годинник, бере і собі подорожного за руку та кричить: „Чекай, не втечеш! Скажи, де ти подів мій годинник, злодію?!" А як поліцмен прийде, то оба взаїмно обжаловують ся. Поліцмен веде обох на переслухане, а при ревізії показує ся, що обкрадено злодія. Тоді той мнимий злодій старає ся вже тільки усунути ся від дальших доходжень і від сорому.

Але часом лучить ся і таке, що обкрадений зловить злодія на горячім вчинку та держить його у своїх руках, поки не появить ся поліція та не спише протоколу. Потім зараз ведуть злодія і сьвідків до судії.

В таких випадках злодії стараютъ ся затягнути справу і коли судія ще в таких справах не визнає ся, то злодієви вдає ся довести до відложеня справи на тиждень. За сей час злодій може втїкнути, а трост може підкупити не лише сьвідків, але і самого обкраденого; котрий потім волить усунутись від процесу ніж тягатись довший час.

Крім того злодійський трост старає ся застрашити обкраденого листами, в яких грозить йому смертю. Часом знова трост посилає на розправу своїх сьвідків, котрі сьвідчать цілком противно ніж було по правдї. Часом вийде з тих зізнань таке, що обкрадений переміниться ся несподівано у злодія і чує ся щасливий, як його увільнять від закиду, що фальшиво підозрівав „невинного чоловіка" о крадїж.

З уваги на все те нюйорські полїсмени радять мешканцям міста, а ще більше приїзним, щоби були як найбільше осторожні, щоби гроші і дороцінности добре ховали, а на случай злодійського нападу мали добрий позір на свої кишенї.

З уваги на таку безкарність злодійської компанії в Ню Йорку та нездарність тамошних властий кождий старає ся самий себе хоронити, а не має надії на охорону зі сторони нюйорських властий.

Послїдні вісти.

ВІЙНА ВЖЕ ВЕДЕТЬ СЯ!

Вера Круз, дня 22. цьвітня. **Американцї здобули мексиканське місто Вера Круз нинї по кільнагодинній боротьбі. Страти по американській сторонї виносять: 4-ох убитих і 20 ранених; Мексиканцї понесли далеко більші страти, бо самих убитих є понад 200.**

Боротьба зачала ся зараз, як тільки Американцї вийшли з кораблів на сушу і тривала від полудня до вечера. Мексиканцї воювали під командою ґенерала Маса, команданта Вера Круз. Ставили вони завзятий опір. Ґенерал Мас заняв відразу визиваюче становище, хотячи показати, що Мексиканцї не позволять, аби чужинцї спокійно вступали на їх землю.

З убитих чотирох знані імена трох, а саме: Шумейкер, Геґґері і Пойсет; усї з воєнного корабля „Флоріда"; імя четвертого убитого покищо незвісне.

НА ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

В послідним тижни надіслали жертви слідуючі Добродії:

9. Лічбурґ, Па. Братство сьв. Пророка Ілії. від. 329. Р. Н. С.: В. Заяць $1.00; К. Назарук і Я. Буґара по 75 ц.; І. Жураковський, П. Босняк, М. Назарук, В. Юречко, М. Токарик, Ф. Шевчук, Є. Токарик, М. Гайдейчук, І. Хомяк, Д. Марчук, Т. Назарук, М. Котик, В. Котик, В. Козак, С. Петничук, А. Слободзян, Г. Петничук, М. Гайдейчук, І. Огринчук, А. Ґузій і О. Костюк по 50 ц.; Н. Фицик 35 ц.; М. Велянин 30 ц.; Г. Тирновецький, В. Мельниченко, М. Чаплинський, Ю. Ревко, Д. Джеворонюк, В. Оленюк, І. Крук, І. Слободзян, О. Кучер, Й. Назарук, Ф. Тиранський, Ф. Моздзір і І. Григорчин по 25 ц.; Ю. Демняник, В. Моздзір, Ф. Семаник і Д. Слободзян по 10 ц. Разом $16.80; покрите почтових видатків 13 ц., остає **$16.67**

10. Менвіл, Р. Ай. Братство сьв. Стефана. від. 181 Р. Н. С.: Г. Микитин, П. Гричух і Ю. Бурак по 50 ц.; Н. Бужер, М. Шевчук, П. Кіналь, А. Мідинська, Т. Ґудз, П. Сулима, І. Швець, І. Сулима, І. Шевчук, А. Куздиба, П. Шевчук, П. Лановий, Г. Почанський, С. Бабчинський, К. Ґанчар, Д. Мохнацький, Н. Субтельний, А. Адамська, А. Пригарський, М. Комановська, А. Лиса, Д. Сулима, І. Тоноровський, І. Познанський, А. Патрило, А. Радовський, К. Касиянна, С. Сороката; Й. Совецький, М. Казан, Ю. Пачковський, Ю. Кілир, І. Малик і Й. Рейкович по 25 ц.; В. Ванькевич, Н. Гручих, К. Ґорда, А. Тутай, С. Ґалушка, П. Черкас і К. Сирко по 15 ц.; Е. Костуровська, П. Ґорда, М. Сьвірський, С. Навроцький, М. Кармазин, Ф. Ґачкевич, М. Олех, Ю. Олех, К. Ющак, М. Вальків, М. Кокольська, А. Шевчук, Д. Добровода, Н. Фалькон, Д. Клеон, О. Козан, К. Боднар, О. Шевчук, В. Волех, К. Беґус. Н. Савка, М. Субтельна, І. Ганчар, І. Сьвідер. С. Боднар, П. Грошевий, К. Корнелюк, Н. Ясіновський, А. Казан, А. Кокольська, М. Сабат, І. Ваньцович, К. Ґнецько, К. Павук і П. Лобчинський по 10 ц.; В. Тиняк, Т. Стадник, М. Процик, Р. Ф. і Н. Адамський по 5 ц.—Разом **$15.00**

11. Юнґставн, О. Товариство „Сокіл", від. 218 Р. Н. С.: Тов. „Сокіл" $12.00; С. Інкевич, Алексія Литвин, М. Єдинак і І. Добенський по 50 ц.; В. Омелян, А. Ванкович, І. Кріль, М. Кіх. М. Ващишин, І. Колодкевич, М. Вітишин, М. Путир, М. Гарасим, Й. Когут, О. Калмук, Й. Мулярчик. І. Коваль, П. Лунів, І. Смалюх, І. Цепінь, М. Демчак, М. Бундза, І. Притула, Р. Гіль. С. Шубеляк, І. Бурій, Й. Залановський, М. Бурій, В. Островський і Й. Мушинський по 25 ц.; М. Повеська 15 ц. — Разом **$20.65**

12. Дітройт, Міч. На хрестинах у п. В. Галабурди зложили жертви на руки п. Ст. Олійника слідуючі Добродії: І. Трошко $2.00; К. Соловій, В. Галабурда, О. Козак і Н. Н. по $1.00; Ст. Олійник, І. Сидор, А. Федоренко і А. Болеста по 50 ц. — Разом **$8.00**

13. Бел Валей, О. Братство сьв. О. Николая. від. 224 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая $5.00; І. Крупка (стар.) $1.00; І. Крупка (молод.). Я. Латанишин, М. Полівка, С. Полівка, Н. Дяків, О. Дяків, Г. Кривіцький, Ґ. Когут, П. Телип, Н. Пинчак і Н. Хмарик по 25 ц.; Ксеня Третяк 15 ц. — Разом **$9.15**

14. Фултон, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ". від. 263 Р. Н. С.: Тов. „Зап. Січ" $10.00; Читальня ім. Т. Шевченка $5.00; А. Миськів і Я. Миськів по $2.00: Марія Миськів, М. Бунда, І. Чайчук, С. Гриб, Н. Ільків, І. Каменюк, Д. Коваль, Н. Кожушко, А. Окіпний, С. Поповняк, Г. Поповник, М. Леонюк і Л. Ройк по $1.00; Марія Поповняк, Марія Грицина, Ю. Белей, М. Дорогокупець, А. Кулич, Т. Кожушко, І. Лушний, В. Зарічний, Д. Юшка і В. Д. по 50 ц.; Й. Бугай і С. Тисьончний по 30 ц.; Марія Бунда, Анастасія Чайчук, Михаліна Коваль, Явдоха Яковина. Марія Лужениця, Я. Бугай, Л. Бречка, А. Кучирявий, І. Сторожик і Д. Лагодич по 25 ц. Кошти пересилки покрив п. Яків Миськів.—Разом **$40.10**

15. Дітройт, Міч. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 292 Р. Н. С.: П. Микула $5.00; В. Галабурда, Е. Хомин і А. Корнак по $2.00; А. Бачинський і В. Лащ по $1.00; М. Андрусевич, Анна Папаш, А. Ґерич, А. Кук, І. Андрусевич. В. Лишак, Г. Лащівський і Т. Хомин по 50 ц.; М. Зень, П. Риманів і Т. Босик по 25 ц.; Й. Філяс 32 ц.; О. Кіяк і В. Коваль по 10 ц. — Разом **$18.27**

16. Шікаґо, Ілл. Братство Рождества Пр. Богор., від. 259 Р. Н. С.: Бр. Рожд. Пр. Богор. $11.00; Н. Підґурський, Й. Ярема і В. Горинець по $1.00; Т. Яремцьо, П. Халупяк, І. Миляник, Т. Тиніцький і О. Стахняк по 50 ц.; Т. Пелех, В. Цван, Е. Скородинський, В. Савчин, Н. Шкварла, І. Мушинський, І. Фейдаш, О. Чабан, М. Лютник, М. Третяк, П. Ясіновський, П. Щербатий, С. Троць, М. Лехнів і Т. Яворський по 25 ц. — Разом **$20.25**

17. Смок Рон, Па. Братство сьв. Георгія. від. 135 Р. Н. С.: Бр. сьв. Георгія $5.00; Е. Жилко, Н. Джмелик, В. Голобінка і П. Цопар по $1.00; А. Клим, Й. Керна і П. Цопар по 50 ц.; Л. Голобінка, В. Леґдан, В. Білас, Г. Білас, Ф. Андрейко, Л. Качур, Л. Пилип, І. Терлецький Ю. Лучка, А. Оріховський, М. Клим, І. Мандрик, Г. Мащак, С. Зіз, Н. Дроздь, Т. Станко, А. Червеняк, Н. Тунко, Г. Оріховський, А. Соколик, М. Коваль і Ф. Оріховський по 25 ц.; Ю. Підставський 20 ц. Кошти пересилки 12 ц. Остає разом **$16.03**

18. Іст Ст. Луіс, Ілл. Бр. сьв. Арх. Михаїла. від. 308 Р. Н. С.: Бр. сьв. Арх. Мих. $5.00; Є. Коробій $1.00; К. Петришин і І. Матвій по 25 ц.; М. Гудима 20 ц. — Разом **$6.70**

19. Карнеґі, Па. Бр. Покрова Пр. Богор., від. 287 Р. Н. С.: Бр. Покр. Пр. Богор. $4.50; І. Биньо, І. Мосцівський, Д. Свентковський, Д. Гурей, П. Попівчак, Д. Ґала, П. Пронко, Н. Зінський, О. Семрат, Й. Попівчак, С. Смарш, В. Свентковський, Т. Семрат, Д. Зінський, С. Драґан, Ф. Смарш, П. Мушяв і Д. Зінський по 25 ц. — Разом **$9.00**

20. Олвайн, Айова. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 303 Р. Н. С.: Бр. сьв. Арх. Михаїла $10.00; І. Рішковський і Н. Бойчук по $1.00; Ю. Лукиник, І. Гафійчук, І. Рашковецький, М. Куцик, Л. Гуцул, Т. Буждиґан, А. Райтар, Н. Гуцул, Н. Куцик, М. Никифорук, А. Олексюк, М. Рудик, І. Бойчук, Т. Гультай, І. Тимощук і Й. Рудик по 50 ц.; М. Ґлух 25 ц.—Разом **$21.25**

21. Еклей, Па. Братство сьв. О. Николая. від. 349 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая, О. Костюк, А. Мороз, Д. Камінь і П. Костюк по $1.00; Д. Чирншьявський 50 ц.; Б. Мельник, В. Корнацький, С. Сюсайло і І. Мельник по 25 ц. — Разом **$6.50**

22. Н. С. Пітсбурґ, Па. Братство сьв. Георгія, від. 250 Р. Н. С. зложило з каси братської жертву в сумі **$25.00**

23. Ню Кенсінґтон, Па. На хрестинах у п. Миколи Комінка зложили на руки Павла Гончарика і Теодора Филипова слідуючі Добродії: Т. Филипів 60 ц.; П. Гончарик, Д. Окрабут, А. Остапчук, Маланка Завідовська, Г. Вовчук, Р. Петровський, М. Комінко і В. Кілик по 50 ц.; В. Волошин і П. Волошинович по 30 ц.; П. Кузьмиха, В. Каліновський, В. Лобур, І. Иродатко, І. Лобур, І. Боднарчук, А. Лобур, М. Лобур, А. Нольний, А. Іванчишин, П. Зорена, П. Івах, І. Білий, І. Хома, М. Боднарчук, П. Калиновський, Й. Коваль, А. Олійр, Г. Волошинович, П. Мельник, Анна Бондзель, Параска Костик, Марія Дмитрів, Т. Клімашко, Й. Заяць, Д. Ґлемба, С. Карпец, М. Ясний, В. Колісник і М. Морійка по 25 ц.; Д. Коваль і І. Лобур по 10 ц. — Разом **$13.00**

24. Джерзи Сіти, Н. Дж. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 270 Р. Н. С.: В. Татомир 50 ц.; Г. Вілик, В. Гіль, Н. Бараник, М. Косоноцький, І. Потонець, А. Рубінович і М. Осташевський по 25 ц.; дрібними датками 75 ц. — Разом **$3.00**

25. Пітсбурґ, Па. Братство сьв. О. Николая, від. 333 Р. Н. С. Бр. сьв. О. Николая $2.00; М. Малиновський $1.00; М. Котула і Я. Кіч по 50 ц.; Т. Малиновський, І. Кіч, П. Хомяк і І. Гусак по 25 ц. — Разом **$5.00**

26. Шікаґо, Ілл. Братство сьв. Стефана, від. 221 Р. Н. С., жертвувало **$20.00**

27. Олієн, Н. Й. Товариство „Запорожська Січ", від. 363 Р. Н. С.: І. Мацкула, М. Самаранда, М. Бойко і І. Виницький по $1.00; С. Луцишин, І. Балів, Г. Підскальний, В. Василик, І. Мішанець, Д. Мішанець, Т. Марків, В. Федірка, С. Кліщ, П. Вовк, К. Вітрук, І. Луцишин, О. Бойко і І. Скробач по 50 ц.; Н. Волошин 35 ц.; Т. Менцінський, Г. Ткачек, І. Кубарик, І. Слободзян, М. Підскальний, І. Костів, М. Кривий, А. Лялюк, І. Підскальний, М. Мельник, Ю. Леськів, П. Парандій, П. Бандура, Й. Колковський, І. Кривий, Г. Дутка, І. Підскальний, А. Борис, М. Луцишин, Н. Кліщ, Й. Кривий, Г. Непорадний, О. Парандій, І. Гадзіцький, А. Деренюк, І. Стасюк, І. Кліщ, О. Демкар, С. Медвідь, А. Костів, Н. Кліщ, Г. Кліщ, І. Канюк, М. Кліщ, І. Скробач, К. Мазурик, М. Курчинський, І. Дуда, К. Макаревич, І. Сапатій, В. Кулик і А. Васьків по 25 ц.; І. Мельник 20 ц.; М. Ковальчук і Н. Ковальчук по 10 ц. Кошти пересилки 15 ц. — Остає разом **$22.10**

28. Перт Амбой, Н. Дж. Братство сьв. Василія Вел., від. 168 Р. Н. С.: Бр. сьв. Василія Вел. $20.00; М. Белнів, І. Денис, А. Бажан, М. Даньків, Г. Клим, Д. Белнів, І. Сеньків, І. Ґелета, Н. Пащин, В. Дзюбак, В. Фединишин, П. Будняк, Г. Ґелета, Г. Квасниця, О. Ґелета, Іван Попаца (старший) і С. Дячишин по 25 ц.; Н. Головатий і Г. Іванило по 20 ц. — Разом **$24.65**

29. Джерзи Сіти, Н. Дж. Тов. „Руський Молод. Клюб Поступ.", від. 70. Р. Н. С. Тов. „Р. М. К. Пост." $10.00; В. Седляр $1.20; П. Венґер Ю. Сидор, Д. Чосник і П. Кирчів по $1.00; В. Костецький, Т. Пацала, А. Описик, І. Новак, Т. Сподарик і Ю. Весаровський по 50 ц.; М. Снадик, М. Сидор (стар.), Г. Розмаїтний, М. Боднарчик, П. Дмитриха, П. Козачок, Г. Леуш, С. Маковський, М. Маґаль, П. Павлик, Я. Сай, П. Хоминський, Т. Хвалик, В. Хвалик, Е. Хоминський, Й. Яремкевич, С. Ґнира, О. Колісник, М. Долина, П. Сінявський, І. Жорник і І. Боднарчук по 25 ц.; С. Кот 15 ц.; Т. Біґуник, М. Баран, В. Докля, Я. Осьмиловський, М. Осташевський, С. Попайло, І. Сеньковський, В. Сеньковський, І. Яновський, М. Фецюх і А. Писар по 10 ц.; В. Ґвоздь 5 ц. — Разом **$25.00**

30. Ґренвіл, Н. Й. Впч. о. Іван Величгорський зложив жертву в квоті **$2.00**

31. Лідвуд, Мо. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 360 Р. Н. С.: С. Савіцький, Н. Дечина, В. Бялучинський, Н. Матраль, Й. Короляк, П. Бялучинський, А. Сітар, Дм. Кіс і І. Бариляк по $1.00; С. Кіс, В. Біяк, А. Зазуляк, Г. Бокало, Ф. Кобза, С. Концюх, П. Труш, Г. Кіс, І. Колода і В. Конач по 50 ц.; А. Кравчишин, Т. Кіс і О. Лучанко по 25 ц. — Разом **$14.75**

32. Вілмердінґ, Па. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 159 Р. Н. С.: Бр. сьв. Ів. Хрест. $5.00; І. Войтович, П. Скольський і К. Колодій по 50 ц.; М. Скворонський, Ф. Гриник, Г. Сакала, І. Кріль, І. Козяк, І. Ганьчак, Д. Совронський, В. Кнетко, І. Луньо, І. Іваньчук, Я. Сакала, Д. Сакала і Й. Шутереба по 25 ц.; Д. Котик 15 ц. — Разом **$9.90**

33. Нантікок, Па. Братство сьв. О. Николая, від. 249 Р. Н. С.: Жертва Бр. сьв. О. Ник. **$5.00**

34. Шікаґо, Ілл. Братство сьв. Димитрія. від. 301 Р. Н. С.: Бр. сьв. Димитрія $10.00; І. Костюк $1.00; М. Савчин, Л. Риза, С. Зофнюк, І. Драй, П. Поплавський, І. Савчук і Д. Мидзяк по 25 ц.; С. Шумський 20 ц.; П. Брилевський 10 ц. — Разом **$13.05**

35. Елізабет, Н. Дж. Братство сьв. Василія Вел., від. 289 Р. Н. С.: В. Левчик $2.00; Г. Пайкош і І. Палажій по $1.00; о. М. Лисяк 75 ц.; І. Пелещак, М. Сокира, С. Напаванець, В. Горбатий, Д. Мельник, В. Сьвітич, М. Ванат, М. Напаванець, І. Зуб, Д. Олексюк, В. Баґрій, Я. Бажан, Н. Барна, Д. Гавраняк, І. Чолій, Л. Глинала, Пазька Зеба і С. Марин по 25 ц. — Разом **$9.25**

36. Смок Рон, Па. Заходами пп. Никити Джмелика і Петра Цапара зложили жертви слідуючі Добродії: о. В. Уляницький $1.00; В. Макар, Н. Джмелик, Г. Коваль, Л. Кость, І. Терлецький, Ф. Шумлянський, М. Терлецький, Е. Жилка, Т. Салапата, М. Грешко, І. Мандрик, Г. Худик, Н. Тунків, Т. Станко, Т. Йон, Ф. Качур, П. Цапар, і Й. Ялечко по 25 ц.; М. Коваль 10. — Разом **$5.50**

37. Денбури, Конн. Братство сьв. О. Николая, від. 381 Р. Н. Союза: А. Бойко і Й. Вовк по $1.00; Марія Качмар, Марія Ґловіцька, Ю. Пліпіка і Я. Ленько по 50 ц.; І. Ваньчик, І. Колєсар, І. Козуб, І. Блават і М. Мікотій по 25 ц. — Разом **$5.25**

38. Кріксайд, Па. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 158 Р. Н. Союза: Бр. сьв. Петра і Павла $5.00; С. Батіг 75 ц.; Д. Скіцко і В. Кпігиницький по 50 цнт.; І. Сурма, В. Батіг, Р. Гнатюк, Д. Мучка, Н. Семанюк, М. Василюк, П. Іванюк, Ю. Варний, І. Винник, С. Семенчук, О. Мельник, О. Невла, І. Капущак, В. Пастернак, Д. Приймак, В. Прокопчук, В. Ґаліщук, П. Лесюк, М. Батіг і Й. Кнігиницький по 25 ц. — Разом **$11.75**

39. Мініс Ракс, Па. Братство сьв. Володимира, від. 91 Р. Н. Союза: Братство сьв. Володимира $30.00; С. Костецький $1.30; А. Гальчак і П. Припіляк по $1.00; Ф. Марціновський 60 ц.; В. Марціновський, А. Ляпиця, А. Евусяк і Т. Бронар по 50 ц.; П. Новосад, І. Козак, Ст. Козак, А. Пославський, Т. Ґаврик, Н. Думич, Й. Шпотко, Я. Ґунька, Ю. Пецкович, Н. Шедний, Т. Олійник, Я. Лонотовський, Е. Кравець, С. Дюк і Д. Сидір по 25 ц.; І. Вишатицький 15 ц.; Д. Ліга і В. Хаць по 10 ц. — Разом **$40.00**

40. Геркімер, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 192 Р. Н. Союза: Тов. „Запорожська Січ" $20.00; Н. Саламаха, І. Арабський, А. Терпляк, В. Брикайло, В. Вороновський, С. Ястріб, І. Шеремета, Вс. Вічковський і Д. Мерена по $1.00; С. Вороновський 75 ц.; В. Береза, Н. Микитюк, Д. Вороновський, О. Кориндович, І. Німий, О. Ангел, Г. Гривняк, Й. Кульчицький, О. Надус, Е. Дячишин, В. Турчан, Анастазія Данилейко, Текля Чубик, І. Дзюба, С. Тимчишин і І. Вовк по 50 ц.; В. Насипаний, П. Вівчар, О. Прийма, М. Ґлемба, Г. Німий, М. Бундик, М. Гузар, А. Семенів, Оленка Ковалик, Анна Хомич, І. Політило і М. Ґлуговський по 25 ц. — Разом: **$40.75**

41. Нюарк, Н. Дж. Впр. о. Петро Понятишин замість Великодних желань зложив жертву в квоті **$25.00**

42. Сиракюз, Н. Й. Братство сьв. Димитрія, від. 309 Р. Н. Союза: Братство сьв. Димитрія $2.10; М. Гуменюк 50 ц.; І. Панчишин, А. Шмокалюк, В. Кіянка, Г. Гуменюк, К. Дудинський, Ф. Мазур і І. Петришин по 25 ц.; Д. Смик, О. Прийма і Д. Щербань по 15 ц.; В. Боднар і І. Кушіль по 10 ц. — Разом: **$5.00**

Разом: $532.47

З перенесеня (ч. 16) $77.20: з днем 18 цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $609.67.

В ІМЕНИ ГОЛОДУЮЧИХ СКЛАДАЄ СЯ ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІГ!

ПОСЬВІДКА НАДАНЯ.

Дня 18 цьвітня 1914 р. вислано через агенцію С. Миляновича і Вайл в Джерзи Сіти, Н. Дж. (до посьвідок „Американ Експрес Компани ч. 4334162|6) квоту $511.25 т. є. 2500 К. на адресу Тов. „Сільский Господар" у Львові.

Адміністрація „Свободи".

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В послідним тижни зложили жертви слідуючі Добродії:

96. Клівленд, О. Чит. Просьвіти ім. Івана Франка зложила чистий дохід з концерту як жертву на „Рідну Школу". За виділ читальні: Іван Петровський і Стефан Карась. **$5.00**

97. Нюарк, Н. Дж. Впр. о. Петро Понятишин замість Великодних желань зложив на фонд „Рідна Школа" жертву **$5.00**

РАЗОМ $10.00.

З перенесеня (ч. 16) $849.51: з днем 18 цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $859.51.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ЩИРЕ СПАСИБІГ!

НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Нюарк, Н. Дж. Впр. о. Петро Понятишин замість Великодних желань зложив на закупно 10 квадратових метрів жертву в квоті **$10.00**

З перенесеня (ч. 16) $493.13: з днем 18 цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $503.13.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „СОКОЛА-БАТЬКА" ДРУЖНЕ ГАРАЗД!

ДАР НА „РІДНУ ШКОЛУ"

На будову української ґімназії в Комарні.

З нагоди посьвяченя нововимурyваного парохіяльного дому в Когус, Н. Й., зложили підчас обіду на теплий зазив о. Емілія Бартіша жертви на будову української ґімназії в Комарні слідуючі Добродії: Всч. оо. Еміль Бартіш, Михайло Продан і Др. Володимир Мачулєський по $2.00; Вп. пп. дякоучителі: Григ. Пптюк, Семен Палюх і Василь Савицький по $1.00; господар дому місцевий парох о. Олексій Пеленський зі своєю женою, яко краяни-родимці $42.60 — Разом **$51.60 або 250 Корон.** Гроші вислано на адресу „Українська ґімназія в Комарні". Почтова посьвідка ч. 39696.

Всім жертводавцям складаю в імени своїх Родимців і Комітету ґімназіяльного в Комарні щиро-руське „Спаси-Біг".

о. Алексій Пеленський,
греко-католицький парох в Когус, Н. Й.

ДОПИСИ
В СПРАВІ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

З PERTH AMBOY, N. J.

Дорогі Братя і Вп Сестрп! Як може чули Вп або читали за наш старий край, яка там біда тисне наших братів в старім краю, що дуже тих кілька років послотило літо, що неможь було нічого з поля зібрати. Тепер люди бідні терплять голод зі своїми дітьми! Мусить бідний тато дивити ся на свої діточки, котрі примираючи з голоду, просять: Тату, дай їсти!

І дуже а дуже богато є випадків через голод в старім краю! Отже відзиваємо ся до Вас, Братя і Сестрп! Не жалуйте тої маленької лепти, котру дасьте, бо Вам Господь Бог за се нагородить. Не повинно бути ані одного Русина, котрий би жалував дати маленьку жертву до старого краю на бідні люди, котрі голодують. Отже і наше Братство, котре що бідне і мало членів має і так зложило маленьку офіру. У Відділі 168 Бр. сьв. Василія зложено $24.65.

З FULTON, N. Y.

Заходом Товариства „Запорожська Січ" і Читальні „Просьвіти" ім. Т. Шевченка дня 12. цьвітня с. р. відбули ся у нас збори в справі голодуючих селян в Галичині. Мов би електрична сила перейшла через кождого тутешного Українця по прочитаню в 15-тім числі „Свободи" статі п. з. „Поможімо". Вже до неділі в кождого на устах була при розмовах справа бідних голодуючих братів у нашій вітчині. Прийшла ожидана неділя, 12. цьвітня. Від самого рана можна було бачити, як Січовики бігали від хати до хати і заповідали збори. О другій годині зійшов ся гурток сьвідоміщих Українців в назначене місце. По отвореню зборів п. М. Бунґа з увагою відчитав відозву „Свободи" п. з. „Поможімо". Зібрані з запертим віддихом, мов у землю вкопані, слухали, яких то гараздів дочекала ся наша вітчина. По прочитаню лише тяжкі стони дали ся чути, а кождий духом був далеко за морями і горами зі своїми, котрі тепер засуджені на голодову смерть. Можна було завважати, як кождий був пригноблений якимось горем, як кождому крутилась слеза в очах. Опісля забрав голос п. Я. Миськів, і з натиском заявив, що ми мусимо рідним по земли прийти з матеріяльною помочию, аби вирвати з рук смерти тих, котрі вже стратили всяку надію на якунебудь поміч, котрі вже піддають ся ворогови житя — смерти.

Далі поставив наглє внесене до Товариства „Запорожської Січи" і до членів Читальні, щоби „Запорожська Січ" зі своєї каси дала перший почин запомоги в сумі $10.00, а Читальня $5.00. Як „Запорожська Січ" так і члени Читальні одноголосно зґодились на се. Відтак зібрані зачали складати жертви, котрі є оголошені на иншім місци. По зібраню жертв замкнено збори і відсьпівано народні гимни: „Ще не вмерла Україна" і „Не пора". А коли розходили ся, то кождому стало лекше на души, що бодай чим міг, тим причинив ся до поратунку рідним братям. Дома кождий мав перші слова на устах: „Якби так всі відділи Р. Н. С. уряди збори на голодуючих, то нашим братям в Галичині таки прийшла би значнійна поміч і вирятувало би ся сотки або і тисячі від голодової смерти, бо не діждуть ся вони помочи від правительства, котре уміє лише робити надії галицьким Українцям, а тимчасом тільки само крутить ся за позичками. Правительство вміє позичати і позичати, але для себе, а для тебе, український народе, нема, для тебе буде на едикті: дай!"

На тім місци всім жертводавцям складаю сердечну подяку. Спаси Біг!

Присутний.

З BROOKLYN, N. Y.

Настояще собраніє.

Сидячи в хаті біля стола над часописею, так зачитав ся, що хочби громи били, не вчув би! Нараз прибігає до мене моя стара, та як не гукне надімною: „Остапе! — чи ти сиин, чись може Боже борони оглух, я кличу і кличу, а ти ані ворухнеш ся!" — „А щож ся таке стало?" питаю. „А послухай-но — каже стара — що то за рейвах чути; і жидівського сьвята нині нема а звідкись такий гамір доходить. Піди-но подивись, може дехто кого мордує, або може де горить?" Я рад не рад беру капоту на себе, тай тичикую на „автсайд" поглянути, чи справді не та де якої халепи.

Виходжу на улицю, стаю на роздорожу Бедфорд Аве. і Норт 5 стр. коло царославно-кацапської кошари, надслухую уважно, аж тут долітають до мене зойки-крики: ганьба! славно! славно! ганьба! „Що за диво? — міркую собі — звідки сї зойки походять?" Йду до голови по розум і приходжу до того переконаня, що то певно мусить бути якесь „настоящое русское собраніє". Міркую я собі: там мусить бути щось незвичайне; треба заглянути і послухати, що там наші „настоящі з Горліцкой ґубернії" радять. Тай ідучи думаю: кат зна, чи зрозумію я їх, як вони там зачнуть „чтокати" та „какати" але хап їх сивий! як буде, так буде — послухаю!

Входжу до галі, стаю, слухаю і сам собі не вірю. Може я добре не чую?.... Довбаю в ухах, прислухуюсь ще уважнійше, і о, диво! замість московського „чтоканя" та „каканя" по гали рознесить ся милозвучна українська мова. Тьфу на вас! думаю собі. Чи ви часом не зсунулись з ґлуздів, коли замість „на руссκі" ви по українськи Українців даєте?!...

Дивлюсь, на підвисшеню стоїть якесь сотворіниє натлате, носате, губате, зубате, що голосом неначе в баби цокотухи так верещить та скавулить наче прийнята на ланцюху собака. Гавкає воно: Знаєте, люди, що мазепинцї виборoли виборчу реформу, а нас руских змели з лиця галицької землї? (На гали лунають оклики: славно!). А чи ви знаєте, що наш одинокий депутат Марков мав „річ" в соймі „на русскі" і не годить ся на тую реформу? (Оклики: ганьба!). Ні, не ганьба, таж за се, що він „русскій", мазепинцї обкидали його „сьвіжими" яйцями, що так пахнуть як осьтут ви. (Оклики: славно!). Що за славно, яке славно, чого верещите славно?! На верйовку „неґодяйов" мазепинців, а ви репетуєте їм славно; аґій на вас! І — атьок з підвисшеня.

Опісля ще два якісь пугукала базікали та ані „слушателі" ані вони самі не знали, чого хочуть і о що їм ходить. Базікали про Австрію, про матушку Рассєю, про матушку попову, про реверенду, що як царославно-кацапський батюшка в ню вбересь, то як стій перед тобою стане брат Люципeрів (на гали рукотовченіє). Потім встає батюшка-голова собранія і говорить, що тепер „слєдують" резолюції, „пажалосьті" навергуйте! Якийсь сваток встає і „навергує" слідуючу резолюцію: „Ми русскіє собранія на вічію в Бруклині в Єдиних Штанах сівой Америкі, ухвалили покорнійше просіть президента, чтоби он вислал своїх воїнов потрепати шкуру Австрії та неґодяям мазепинцам!"

Друге сотворінє, сотворене на образ і подобіє маняче, „навергувало" таку резолюцію: „Ми собрані в Бруклині в Совдинених Штанах на днешном собранію молимо президента, щоби на „Свободу" наставил цензора (на взор как в матушке Рассєї), чтоби она („Свобода") больше не писала, що царославні крестяне при крещеню ребьонка мачають єго в воду, що они до девят день по народженю не бачать (на гали рукотовченіє)"

По навергах батюшка Ядам „поблаґодаріл за резолюції та вніс батюшкі Платону „многая лєт". І заворушились „руссскіє" наче хрущі в маю, і зачали сьпівати хто многая літа, а хто вічная память.

Надивившись та наслухавшись доволі, аж ми від того в желудку зачало воркотіти, я сплюнув з досадою на кацапських півголовків, а відтак тримаючись від сьміху за живіт, взяв ноги на плечі тай почимчикував д хаті.

Остап Чухрієнко.

РОДИМЦІ! ПРИСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА! ЗАБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ НА ЧОРНУ ГОДИНУ!

КАЛЕНДАР.

ЦЬВІТЕНЬ.

н.ст.	Дні	РУСЬКІ СЬВЯТА	с.ст.
23	Ч	Терентія муч.	10
24	П	Антиия і Януарія муч.	11
25	С	Василія, еп. ісиов.	12
26	Н	Томина. Артемона сьвящмуч.	13
27	П	Мартина, папи і ісиов.	14
28	В	Арістарха і Пуда ап.	15
29	С	Агафії і Ірини муч.	16

НОВИНКИ.

З Америки.

Яблоко не далеко відлетить від дерева.

Газета „Гайдамаки" помістила недавно допись одного урядника відділу скрентонського нового Р. Н. Союза. Ся допись сьвідчить про те, які порядки панують у відділах нового Союза і тому ми її передруковуємо отсе в цілости, аби знав про се ширший загал: „В ч. 10 „Народної Волї" із сего року славетні урядники Відд. 140. Р. Н. С. обкидають мене болотом, а тому, що в них не всі в дома. Мітінгу не вміють перепровадити ні книжок не вміють сконтролювати, а мимо сего, кождий себе не за нулю має. І чи не смішно? Побачив я, що нема з ким числити ся (бо не мають виховання люди!) і що нема ніякого порядку у Відд. 140 Р. Н. С., тож я лишив книжки на столі і пішов домів. Коли я йшов домів, стрінув я Гречуна і чоловіка менї незнаного з ним йдучого, а сей давай менї читати, що я хапнув розмет за місяць січень а до каси Р. Н. С. не заслав. Та що-ж такого великого? — Ну, та стало ся, і кінець! По другім і нема менї дивоти, що я розмету не заслав, позаяк я читав у відозвах Мигасюкових, що о. Ардан хапнули 284 дол. а Беля 1078.58 дол. тай бідний Артимовиско не зістав нозаді; також хапнув 11.08 дол.; тай я собі простий робітник взяв 30 дол., бо думавем, що так ся належить, але прийшло до того, що я мусїв віддати, то пропало... От бачите, читачі, що дієть ся в Р. Н. С. новім і які там суть порядки! **М. Соколовский.** З Ембрідж, Па."

Ся допись сьвідчить, що нездорові відносини в новім скрентонськім Союзі перекидають ся і на його відділи. Сумний се факт, але правдивий. Недуга ширить ся і може спричинити катастрофу.

Новий начальник нюйорської поліції.

Майор міста Ню Йорку Мічель покликав на становище начальника нюйорської поліції свого особистого приятеля Артура Вудса. Се для нього цілком новий круг діланя, з яким він не мав нїколи нїчого спільного. Але власне тому сподїває ся Мічель, що він провітрить трохи нездорову атмосферу серед нюйорської поліції, яка творить більше ніж 10-тисячну армію. Протягом 4½ року Вудс вже шестий начальник нюйорської поліції. Публична опінія не привязує і до нього великих надій та не вірить, аби він всилі змінити систему шпигунства, насильства, грабежи і підкупства, яка розпаношила ся серед нюйорської поліції.

Відзначенє секретаря австрійського ґенерального консуляту.

Секретар австро-угорського ґенерального консуляту в Ню Йорку **Олександер Ґрав-Вандмаєр**, теперішний управитель консулярної експозитури в Бофало, Н. Й., одержав від австрійського цісаря золотий медаль заслуги з короною.

П. Ґрав-Вандмаєр має тепер 40 лїт житя. Серед нюйорських товариських кругів тішить ся він великою симпатією. Каріеру зачав він яко журналїст та аж по кількалїтній дїяльности в бюрі Райтера в Льондонї і яко париський кореспондент німецьких газет вступив він до австрійської державної служби. Яко секретар австро-угорського ґенерального консуляту в Ню Йорку був кілька лїт членом дирекції австрійського товариства в Ню Йорку. Пан Александер Ґрав-Вандмаєр дав ся пізнати також яко письменник, бо написав ряд новель в українській мові, які друкував у львівськім дневнику „Дїлї" і які опісля видав окремою відбиткою п. з. „Порядні дївчата й инші оповіданя".

Позичив $25, віддав $350, а ще винен $73.

Може нїхто б не повірив би, що на американській земли є такісамі лихварі як в Галичинї, на Буковинї і на Угорщинї лихварі жидівські. Але часом найдуть ся і тут такі, що могли би дорівнати найбільшим старокраєвим лихварям. Ось перед кількома днями обжалував в Нюарку, Н. Дж., Чарлз Чейз в суді Джана Крейтера за лихварство. Чейз позичив у нього перед кількома роками $25.00 і доси віддав уже йому $350.00 яко проценти і кари, а ще винен 73 доляри.

Уголь подорожіє.

З причини страйків в копальнях угля ціни угля у Злучених Державах небавком подорожіють. Недавно оголосила Торговельна Асоціяція угля ціни на уголь від 1. цьвітня до кінця грудня с. р. Показуєть ся, що ціна угля буде зростати майже кождого місяця. Теперішна ціна 6 долярів і 50 центів за тону угля буде тільки до кінця мая, а від 1. червня зачнеть ся підвишка цін. В червни, липни і серпни буде уголь коштувати $6.90 за тону, а у вересни вже $7.00.

Пожар в найстаршім місті Злучених Держав.

Недавно навістив пожар найстарше місто Злучених Держав — Ст. Авґустін у стейті Фльоріда. Огонь знищив пять готелїв. Згоріли стародавні документи, що відносили ся до еспанських часів у 16-тім столїтю. При огни тяжко попекли ся дві особи. Готелеві гості ледви всилі втікти; богато з них потратило все, що мали зі собою.

Раз дівчина!

Недавно приїхала до Ню Йорку на кілька днів 18-лїтна дївчина Альтманівна, щоби попрощати ся зі своїми знакомими перед виїздом в дальші сторони. Коли вже мала відїздити й ішла скорим ходом до зелїзничого двірця, почула за собою слово: „Пождіть, Ви згубили хустку!" Панна Альтманівна пристанула й оглянула ся, а тодї скочив нагло до неї молодий мущина, вхопив її за горло, вирвав їй митю торбину з грішми з руки і став утїкати. Але дївчина не стратила притомности, а кинула ся за ним в погоню і скоро його дігнала та зловила за ковнїр від пальта. Одначе і злодїй не підлав ся, а скинув мерщій зі себе пальто, дївчину трутив кулаком на землю і далї дав ногам знати. Дївчина лишила ся на земли з пальтом в руках, але зірвала ся сейчас і, кричучи сильно о поміч, бігла з усїх сил дальше з пальтом в руках. Небавком прилучило ся до неї кільканайцять мущин і навіть один полїсмен і всї разом гнали за злодїєм. Утїкаючий нагло спотикнув ся і впав на землю, а за хвильку мали вже його в руках мущини, що бігли разом з Альтманівною. Дївчина відразу прискочила до злодїя, відібрала свою торбину і зараз зачала його обкладати стусанами. Била злодїя так справно і сильно, що сей навіть не міг боронити ся, а тільки кричав і вкінци зачав плакати. Аж тодї Альтманівна дала йому спокій та відійшла собі на зелїзничий дворець, а побитого запровалив полїсмен на поліційну стацію.

Учать дїтий красти.

Польська газета „Америка-Ехо", яка виходить в Толедо, О., доносить, що недавно ставало в суді в Брістол. Конн. богато польських дїтий, котрі обжалувано за крадїж угля з вагонів. Дїти оправдували ся, що родичі їх до сього змушували.

Прибувають іміґранти до Канади.

До міста Вінніпеґу (провінція Манїтоба) приїхало в понедїлок 13. цьвітня 600 людий. З них більшість походить з Галичини. Іміґранти пробувши один день в галї іміґрантів, поїхали на захід. Після поданих інформацій домінїяльного уряду новоприбувші дїлять ся після народности ось-так: **Українців 325**, Москалїв 150, Анґлїйців 50, Німців 50, инших народностий 25. Того самого дня приїхала більша скількість Анґлїйців, що хотять брати землю в західній Канадї.

Чоловік як зі сталі.

З Монтреалю (провінція Квібек) в Канадї доносять: В четвер минулого тижня вийшов зі свого дому о 10. годинї вечером тамошний мешканець Яків Голдюк і пішов до склепу. Виходячи зі склепу, побачив він пятьох людий, занятих бійкою. Було се чотирох Італїйців, котрі обкладали кулаками його знакомого, Русина Степана Сацюка. Побачивши се, Голдюк кинув ся обороновати кума і Сацюка вирвав з рук дикунів. Тоді Італїянці розлютили ся на Голдюка та кинули ся на нього. Спершу з кулаками, а далї з ножами. Голдюк боронив ся з усїх сил, але не мав у руках нїчого, тож дуже тяжко ішла оборона і дістало ся йому 22 удари ножем. Коли вирвав ся від опришків і прибіг домів, то переконав ся, що плащ його порізаний на кусники, також блюзка і штани, навіть сорочка була розшматована у шістьох місцях, лиш на тїлї не було анї одної виразки, анї одного знаку. Італїйці по нападї на обох Русинів, втїкли безслїдно.

Зміна фармерських приписів в Канадї.

Зі столиці Канади, Оттави, доносять, що мінїстер Роч оповістив у парляментї кілька важних запроєктованих змін закона про фарми. Зміни мають на метї поправу становища нових поселенців і заохоту до хову худоби.

Шіфкарти до Америки дорожіють.

Німецька корабельна лінія з Бремен „Північно-Німецький Льойд" підвисшив ціну переїзду до Америки III. клясою на двох пароходах на 168 марок ($42.00) на инших на 158 (коло $40.00).

Бють кацапських редакторів.

Канадійська українська часопись „Новини", що виходить в Едмонтонї, пише: Редактор канадійської кацапської газети „Русскаво Галасу" гаспадін Черняк не має щастя. Куди не покаже ся, скрізь бють. Минувшого вівтірка образив гаспадін редактор в Ст. Петербурськім готели одного з присутних там Українців та дістав за се таке „іспареніє" переднего і заднего „лица", що тепер нїхто не може пізнати, чи в него є лице чи нї? Аби самі передові проповідники цареславія брали нині по ланитї таки в самій головній кватирі пареславія; се щось, що переходить людське понятє. Одначе живемо в часах неімовірних подій.

Який буде сей рік.

Кажуть, що сей рік буде ще гірший як минувший. Лихий весняний початок заповідає ще лихше лїто, котре має бути слїтне і студене. Два послїдні роки були тому такі холодні, бо від північного бігуна плила Атлянтійським океаном на полуднє велика маса ледових гір. Тепер находить з північної Норвеґії вість, що сего року назбирало ся під бігуном ще більше ледів, котрі лїтом попливуть на полуднє та остудять цїлу Европу і північну Америку.

ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА!

З українських земель.

Ювилей українського театру.

Український театр, котрий стоїть під управою товариства „Руської Бесїди" у Львові, обходив в останних днях 50-лїтний ювилей свого істнованя. Сей театр, як звісно, їздить по усїх містах східної Галичини і Буковини, а навіть часом загостить і на російську Україну. 50 лїт мандрує уже з міста до міста по українських землях та ширить любов до своєї рідної штуки. Заслуга його для національної справи велика, але люди, що посьвятили ся цїле житє бути скитальцями, не мають за се від світа відповідної матеріяльної нагороди. Жиють у крайній нуждї, а як стратять сили або захорують, то стають нещасливими людьми, як ось тепер найбільше талановитий артист сього театру п. Юрчак, котрий тяжко занедужав, а на лїчене складає йому суспільність жертви. Може незадовго, як буде новий сойм, вдасть ся і для нашого театру здобути більшу краєву поміч і тодї може лекше буде жити нашим артистам-скитальцям.

Арештоване православного батюшки.

В Сороках коло Грималова в Галичинї арештовано нового православного батюшку Григорія Савечка і відставлено до Грималова, де має відсидїти 10-тижневий арешт за ріжні „прогрішенія" нерелїґійної натури.

Доробили ся.

Галицькі українські газети доносять: Нещасливі наші люди, котрих голод в краю з одної сторони а несовісна аґітація з другої виселали були на заробітки до Прус, мусїли звідтам вернути ся, не знайшовши там ніякого заробітку. Около 1000 тих нещасливих відвіз недавно окремий зелїзничий поїзд з Кракова до Львова. Половина з них висїла по дорозї головно в Перемишли, а коло 500 приїхало до Львова; з тих 200 відїхало зараз рано черновецьким поїздом, других 200 поїхало тернопільським поїздом, а прочі поїхали в сторону Стрия. Що натерпіли ся ті нещасливі, може бути хиба найлїпшим доказом слїдуюча подія: Якась Катерина Галюкова, вертаючи з двома дїтьми з Прус, ішла дорогою з головного двірця у Львові до міста. На дорозї впала з голоду. Завезено їх до шпиталю і там вона померла в короткім часї; померла також її 4-місячна дитина. Друга дитина жиє.

Як помагають голодуючим.

З Богородчан в Галичинї доносять, що в тамошнім українськім „Народнім Домі" відкрито кухню, в якій продають бідним людям за 1 крейцар склянку чаю і булку. Користують з того не лише найбіднїйші жителї Богородчан, але й довкрестні селяни, які приходять день в день до міста на роботу. В теперішних тяжких часах — пише львівська „Свобода" — коли на переднївку страшний голод заглядає нашим людям в очи, повинна би наша інтелїґенция всюди по містах і місточках а навіть і по селах іти в той спосіб в поміч нещасливим та орґанізувати дешеві кухнї. При добрій волї й охотї, навіть і при скупих средствах далось би богато зробити.

З польської господарки в Галичинї.

Галицький краєвий видїл дає щороку 866.578 корон на удержанє 18-ти польських господарських шкіл і получених з ними досьвідних стацій в західній і східній Галичинї. Української господарської школи нема нїодної, хоч український нарід в Галичинї се майже самі хлїбороби і в тих випадках є половина гроший з його податків.

Кара на чорносотенців.

Ми вже писали, що підчас українських демонстрацій в Києві з приводу заборони сьвяткованя ювилею Шевченка на російській Українї виступили були московські чорносотенці та пробували воювати з українськими демонстрантами. Ті чорносотенці мали свою орґанізацію, звану „Двуглавий арйол", а провідником їх був знаний у Києві чорносотенець Голубєф. Підчас демонстрацій більше вони обурювали ся на полїцію ніж на Українців, бо вони звичайно привикли, що полїція їм помагала в чорносотенній роботі, приміром, коли устроювали погроми жидів. Але підчас українських демонстрацій полїція не дала їм повної свободи і веліла їм також розійти ся. Се обурило їх і понаписували до своїх газет, що вина за українські демонстрації спадає на полїцію. Се знова досолило вже місцевим властям і вони тепер замкнули товариство чорносотенців „Двуглавий арйол", а за причину подали, що „дїяльність" товариства не згідна зі статутом і причиняєть ся до підюджуваня одної части населеня проти другої. Коли би так російський уряд хотїв поступати на будуче постійно, то се могло би причинитись до уздоровленя гнилих відносин в Росії, але мусїв би передівсїм зачати з гори, бо і всі російські мінїстри — се чорносотенці. А се не станеть ся і подія з „Двуглавим арлом" останеть ся відірваним фактом.

Що значить рідна мова!

Дописуватель київської української газети „Ради" з Рівного на Волинї пише: Недавно відбували ся у нас загальні збори щадничої каси. Більшість учасників зборів були селяни. Наради ведено в російській мові. Селяни майже не брали ніякої участи в нарадах, але противили ся усяким внесеням і голосували проти них. Через те упадали всї внесеня, навіть дуже корисні для селян. Се здивувало інтелїґенцію і почали питати ся селян, що за причина сього, що вони так безоглядно противлять ся усїм внесеням. На те селяни відповіли, що вони не розуміють російської мови і не знають, що се за внесеня, а коли голосують проти них, то болай певні, що нїчого в їх некористь не ухвалить ся. З уваги на те управа каси зачала вести наради в українській мові. Тепер справа цїлком змінила ся. Селяни вже забирали голос в дискусії, голосували сьвідомо над внесенями і поухвалювали всї корисні для селянства внесеня, ті самі, що передтим були відкинули з тої тільки причини, що не розуміли російської мови.

Зварена на смерть.

В кухни кравця Покорного у Львові бавила ся 2-лїтна дитина. Служниця перелляла кипячу воду з баняка до мидниці і пійшла до сусїдної кімнати, полишаючи дитину в кухни без ніякого догляду. Дитина приваблена парою, підбігла до мидниці, втратила рівновагу і впала до окропу. По хвили вернула ся служниця і витягнула попарену дитину. Наслїдки попареня були страшні: шкіра відпадала пластинами, а прибувший лїкар мусїв її кусниками відтинати. Дитина померла по кількагодинних муках.

З широкого сьвіта.

Цісарські маневри в Австрії.

Сегорічні цісарські маневри відбудуть ся на Угорщинї коло Штайнамангер під проводом наслїдника престола архикнязя Франца Фердинанда. В маневрах візьме участь німецький цїсар.

Запрошенє послів бездротним телеґрафом.

Мабуть перший раз в історії сьвіта покликано дня 6. с. м. послів на засїданє анґлїйського парляменту в Лондонї при помочи бездротного телеґрафу. Мало прийти до голосованя над білом про самоуправу Ірляндії і ходило о те, аби при голосованю було як найбільше послів. Посли Роберт Балфур і Джозеф Мартін припливали якраз тодї пароплавом „Люзитанія" до берегів Анґлії і по них вислано бездротну телеґраму, щоби ставили ся до голосованя. Коли корабель приплив до Ліверпулю, оба посли сейчас всїли до поїзду і прибули до палати парляменту саме на годину перед голосованєм.

Смертельний двобій.

В містї Льобен (в краю Стирії в Австрії) посварило ся двох студентів Поляків з тамошної гірничої академії при грі в карти. Один з них, Карпінський назвав другого, Віхеркевича „лотром". За се Віхеркевич визвав Карпінського на двобій (поєдинок). Умовили ся стріляти з револьверів і поїхали зі сьвідками до Бруку, міста віддаленого о 20 кільометрів від Льобен. В лїсі над рікою відбув ся двобій. Зараз за першим вистрілом Карпінський дістав кулею в голову і відвезений до шпиталю в Льобен, по кількох годинах помер. Віхеркевич і сьвідки кудись щезли. Арештовано лише одного сьвідка, якогось Островського. Є се панич з Польського Королївства (з Росії), сини богатих родичів.

Відбудованє Польщі називають божевілєм.

Французька газета „Матен" доносить, що коли недавно президент Франції Пуанкаре був на виставі незалежних в Парижи, приступила до нього якась женщина і зажадала, щоби орґанізував армію в цїли відбудованя польського королївства. Женщина ся була Полькою. „Матен" пише, що вона мусїла бути божевільна.

В Росії инакше.

Російська чорносотенна газета „Новоє Время", яка виходить в Петербурзї, нарікає дуже, що у Львові судять кацапських шпигунів за се, що вели шпигунське ремесло в користь Росії. „У нас, в Росії, пише та газета, навіть годї подумати, аби за щось подібне переслїдувано!" Се правда, бо хто-ж би міг подумати, що Росія карала би своїх шпигунів, на котрих видає десятки мілїонів рублів. Але зате годї подумати, аби в Росії не покарали за якийнебудь свободолюбний виступ, чи словом чи друком. От з нагоди демонстрацій в Києві з приводу заборони сьвята Шевченка російські власти покарали кілька осіб арештом, а 7-ох студентів унїверситету прогнали унїверситетські власти. Лише за похід і спів українцями. Дійсно, що в Росії инакше!

Батьківська розпука.

З німецької столиці Берліна доносять про таку подію, яка там лучила ся недавно: Попавши в розпуку з причини, що властителї домів не хотїли йому винаймити йому мешканя, робітник Шнайдміль, батько семеро дїтий, кинув ся під колеса поїзду і найшов смерть на місци. Бідачиска проганяли із мешканя на мешканє через те, що мав велику родину і дійшло остаточно до того, що мусїв іти хоч на брук з родиною.

Як учать Єзуїти престолонаслїдників.

Анґлїйські газети подають цікавий зразок, як Єзуїти вчать престолонаслїдників. Еспанський король Альфонсо XIII. був недавно в Парижи і відвідав одну виставу образів. Зацікавив його образ, на якім була представлена смерть французького короля Генрика IV.

— А хибаж він помер неприродною смертю?! — поспитав здивований король своїх товаришів подорожи.

— Ваше величество — сказали до нього товариші — ви, здасть ся, забули, що короля Генрика IV. убив монах Равеляк?

Король Альфонсо задумав ся і сказав:

— Убитий король... та ще монахом... Менї нїколи того не говорили, а мене-ж учили також монахи Єзуїти...

Телефон без дроту.

З французької столиці Парижа доносять, що недавно італїйський учений Маркі робив там досьвіди з своїм телефоном без дроту. На вежі Айфля уставив апарат, а члени комісії слухали голосу оперового співака з Брісселя, віддаленого 360 кільометрів. Голос чути було знаменито.

Бабська війна.

В Анґлії баби ведуть завзяту боротьбу, щоби здобути собі горожанські права, рівні з мущинами. В сїй боротьбі не перебирають вони; бють шиби, нападають на мінїстрів з палками в руках, підкладають бомби під урядові доми, а навіть під церкви. Називають ся такі баби „суфражетки". Тих суфражеток не люблять дуже мущини, особливо за їх вибрики, і роблять їм усякі пакости. Як вони мають віче в замкненім льокали, то пускають там миши і щурі, перед котрими „суфражетки" з більшим страхом втїкають ніж перед полїцією, а як мають віче під голим небом, то хлопцї звичайно розбивають їм се віче. Але своїми авантурами „суфражетки" викликали до себе ненависть вже навіть і серед женщин. Ось перед кількома днями в містї Блекпул уладили „суфражетки" крикливу уличну демонстрацію. Не сподобало ся се дївчатам з прядільнї, попри котру переходили „суфражетки"; вибігли з фабрики і кинулись на крикливих бабів та побили їх немилосерно. У воздусї лїтали пера з капелюхів і ринде з одїня. Крик був страшний. „Суфражетки" втїкли серед переполоху.

Число часописий на сьвітї.

Що дня рано на цїлім сьвітї виходить 35.000 часописий, з сього 20.000 в Европі. Сї двайцять тисяч дїлять ся так: перше місце займає Німеччина з 6.000 часописий, потім іде Анґлія і Франція, що мають кожда понад 5.000 щоденних часописий. Італїя має їх 1.800, Еспанія 1000, величезна Росія лише 800, коли в малій Швайцарії виходить аж 600 часописий а в Голяндії 400. Число часописий безнастанно зростає, що є наслїдком розвитку просьвіти, а також зацікавленя публичними справами. Нинї журналїсти становлять могучу армію, серед котрої стрічаємо богато назвищ сьвітової слави і то не на однім поли.

Політичні страйки в Росії.

В політичних умовах сучасної Росії страйки викликують не тільки економічні потреби, але також причини чисто політичні. І зріст страйкового руху є наче мірою революційного настрою між робітниками. Після даних, які зібрало царське технїчне товариство про політичні страйки, страйкувало в 1905 р. 1.202.000, в 1906 — 514.000, в 1907 — 523.000, в 1908 — 91.000, в 1909 — 8.000, в 1910 — 4.000, в 1911 — 10.000, в 1912 — 950.000. Бачимо отже, що страйкова филя бере в Росії знов гору. Даних за 1913 р. ще нема, одначе страйковий рух в минувшім роцї був ще сильнїйший як в 1912 р. Після звісток петербурських часописий страйкувало тільки 1-го мая 1913 р. понад 250 тисяч робітників.

Російська шпіонажа в Норвеґії.

Коло Льки, на північно-західнім побережу Норвеґії застрягла російська канонїрка „Балкан". Кілька норвеських лодок поспішило на ратунок. Виявило ся при тім, що залога канонїрки займала ся шпіонажею. Команданта канонїрки візвано, щоби видав усї фотоґрафії, на що капітан відповів відмовно.

„Неморальний" володар Альбанії має лише одну жінку.

Один париський дневник, описуючи перші днї побуту нового князя в Альбанії, подає між иншими слїдуючу анекдоту: На авдієнцію до нового князя прибула делеґація албанських аристократів. Підчас розмови один із делеґатів зробив князеви закид дотично його неморального приватного житя. Князь дуже здивував ся, коли таке почув, і просив о близше пояснене щодо зробленого закиду: „Ваше Достоїньство добре знають, що більша часть населеня в Альбанії визнає музулманську (турецьку) віру" — сказав делеґат. „Знаю, так щож? — питає князь. „Тому населенє з великим болем і прикростию прийняло відомість, що Ваше Достоїньство має тільки одну жінку. Нарід вважає такий поступок з Вашої сторони за несумлінний, негідний і — неморальний. Нарід хоче мати докази, що Ви є чоловіком, а чоловік не може задоволити ся тільки одною жінкою". „Так щож я тепер маю почати?" „Ваше Достоїньство мусять заложити гарем, а тодї нарід буде Вас величати, що буде мати нагоду віддати на Ваші услуги красавиці свого краю..."

СТАВАЙТЕ ГРОМАДНО ЧЛЕНАМИ „ПРОСЬВІТИ" ПРИ РУСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3 1879.

Оплачувати газету треба завсіди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий піскаєте при почтарю або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на однії стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, коли з горя не було назначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", Редакція не відповідає.

КІЛЬКА СЛІВ ДО ВП. ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

В СПРАВІ ЖЕРТВ НА „ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В СТАРІМ КРАЮ".

Крім докликів, поміщених в нашій часописи, вислав Головний Уряд Р. Н. Союза спеціяльні відозви до місцевих урядів відділів, щоби розвинути як найширшу акцію в цїли призбираня значнїйшого фонду на порятованє наших братів в старім краю.

Як се виказує дотеперішний спис жертводавців, вже 32 відділів Р. Н. Союза сповнили свій обовязок, присилаючи жертви будьто з каси дотичного відділу будьто зложені членами на мітінґу.

Просимо і взиваємо в імени голодуючих братів поспішити ся з присиланєм жертв. В виказі жертводавців не сьміє бракнути анї одного відділу. Коли відділ не має еще значнїйшого власного маєтку і числить мало членів, нехай жертвує хоч малу квоту, але зовсїм відтягнути ся від сего обовязку не сьміє. Се був би сором для дотичного відділу і для цїлої нашої організації.

Жертви просимо надсилати як найскорше, щоби ми були в станї відослати їх на місце призначеня і прийти в найгіршу пору з помочию для умираючих з голоду братів.

Жертви будуть відеслані на руки краєвого товариства господарського „Сільський Господар" у Львові. В листї Головного Уряду Р. Н. Союза до Товариства „Сільський Господар" висказано бажанє, щоби жертви були розділені поміж найбіднїйші родини в громадах як східних так західних руських повітів а виказ громад, на які ужито тут призбирані жертви, має бути нам пересланий до оголошеня в нашій часописи.

Тов. „Сільський Господар", в виділї котрого засїдають люди без згляду на їх політичні переконаня, дає повну запоруку, що післані жертви будуть дїйсно ужиті на призначену цїль.

В суботу, дня 18 цвітня вислано першу часть жертв в сумі $511.25 т. є. 2.500 Н на адресу Тов. „Сільський Господар" у Львові.

Просимо еще раз всіх Членів і Відділи Р. Н. Союза розвинути як найширшу агітацію і поспішити з присиланєм жертв.

Плач і розпука умираючих з голоду наших братів в старім краю кличе до Вас: Ратуйте нас! Не дайте нам вмерти з голоду! Свідомість, що сповняєте не лише діло милосердя але й діло народне, нехай буде нагородою за Ваші щирі жертви.

НОВА НЕДОЛЯ В ГАЛИЧИНІ.

На нещасну Галичину спадає недоля за недолею. Щойно недавно рознесли ся по широкім сьвітї страшні вісти з Галичини, що нарід загибає з голоду, що сотками вмирають люди на голодовий тиф, аж тут приходять нові прикрі вісти, що **Галичину навістило нове нещастє — катастрофа повений.** Ось-що читаємо про се в останнім числї львівської газети „Свободи":

„Цїлу середущу Европу навістила в послїдних днях елєментарна катастрофа, що захопила також наш край. Через кількаднєвні дощі і снїги **настали повени, які потягнули за собою великі жертви в майнї а навіть в людях. Майже всї східно-галицькі ріки виляли і вода вкрила поля, сїножати та пасовиска.** Пропала озимина, що і так заповідала ся бідно, і нарід божеволіє з нужди та розпуки. Ось які вісти надійшли з ріжних сторін:

„В **Синевідсьну вижнім** (стрийський повіт) вода дійшла до хат. Долїшний конець села у воді і деяким хатам грозить завалене. Засїяні поля на царинї під водою. Стрий, Опір, потік і Млинівка творять одно море. Державний гостинець під водою. Показує ся, як невміла є реґуляція ріки Стрия. Висипана тама залита водою на яких півтора метра. Вона певно забрана, як не перервана.

„Цїла долина Миколаєва між Стриєм і Львовом залита водою. Почавши вже від Щирця коло Львова по обох боках зелїзничої дороги все залите водою, тільки дерева видно. Стрічні селяни тільки охають. Минулого року вода забрала поля, дощі знищили все, а тепер знова озимина, на котру надіяли ся, під водою. Між Дрогобичем і Самбором зелїзничий рух перерваний.

„Ріка Сян виляла також і залляла тами. Вода заляла побережні поля на Вовчу і Побережу. Староство й управа реґуляції Сяну вислали охоронні заряджения. До загрожених катастрофою місць виелано пїонїрів з понтонами, щоби в данїй хвилї можна перевезти людий в безпечне місце. Остатні вісти з Перемишля доносять, що вода в Сянї вже спадає. Ріка несе маси дерева і фашини. Жандармерія і поліція патрорює над берегами Сяну на більшім просторі.

„З Калушини доносять, що там виляли ріки Сївка, Лїмниця і Млинівка. Вода прибуває дуже скоро так, що грозить катастрофою повени і знищенєм всього хлопського добутку. — Доносять також, що коло Чукви і Рахловиць Днїстер вилляв так, що поля і гостинець під водою. В суботу втопили ся у филях розбурханого Днїстра візник і син господаря Лопусевича з Кайзердорфу. Ріка Стрвяж також сильно виляла і грозить заливом. Зелїзничий рух між Стриєм і Самбором перервано через підмулене тору і завалене насипової стїни над шляхом коло Кульчиць. Рух до Самбора іде через Львів. — Під Диновом Сян виступив з берегів. Вилив значнїйший ніж звичайно.

„Потерпів також і Львів від своєї „ріки" Полтви. На Збіжевій площи завалив ся канал і на просторі кількохсот квадратових метрів зробила ся велика яма. Таке саме стало ся при ул. Личаківській, де запала ся часть улицї над каналом".

Як ми вже писали в попереднім числї, наші братя селяни з Галичини тисячами втїкали з країни нужди і голоду на зарібки на чужину, передівсім до Німеччини, до Прус. Але і там сього року стрінула їх недоля. Із сусїдуючої з Прусами російської Польщі, де також сього року голод і нужда, наплило тілько голодних робітників, що **виперли більшу половину наших робітників і вони тепер о жебранім хлїбі мусять вертати ся домів** і дивити ся безрадно на голод в хатї і в цїлім селї.

Збирають наші братя в старім краю овочі польської господарки в Галичинї. Поверх пів столїтя господарила в краю польська шляхта і отсе жнива тої господарки — галицька нужда! Тоді, коли инші культурні народи двигались просьвітно та економічно, наш нарід затуманено лихою школою та знищено матеріяльно. Коли инші культурні народи будували фабрики і творили промисл, польські краєві господарі Галичини будували горальнї, розпоювали нарід і витворювали нуждарів. Колиж в двох послїдних роках прийшли елєментарні нещастя, **то наш нарід знайшов ся над берегом пропасти, засуджений на голодову смерть.**

Дїйсно треба надлюдських сил, щоби перебути тільки горя і тільки нещастя, як тепер перебувають наші братя в старім краю. Навіть по найбільших війнах не запамятали народи такої недолї. А найприкрійше, найболючійше, що нема для них півдки помочи. Нї польське правительство у Львові анї німецьке у Відни не хоче бачити сеї крайної нужди наших братів у Галичинї. Тимбільше дорога буде для них поміч наша, від своїх братів з американської землї. Тож ми кличемо до всїх Українців у Злучених Державах, а особливо до всїх Відділів Р. Н. Союза, щоби як найскорше поспішили ся з присланєм помочи нашим братям у старім краю. Сподїваємо ся також, що і наші канадійські братя не відмовлять помочи старому краєви в такий незвичайно тяжкий час. Ми поробимо заходи, щоби поміч була розділена між найбіднїйших і найбільше потребуючих.

ЕПИСКОП ОРТИНСЬКИЙ НАЙБІЛЬШИМ ВОРОГОМ НАШОЇ ЦЕРКВИ.

В попередних статях представили ми коротко шкідну діяльність епископа і його вороже віднощене до справ народних. А тепер пригляньмо ся близше, як виглядає його діяльність на поли нашої церкви.

В наголовку нашої статї назвали ми епископа найбільшим ворогом церкви. **Коли кажемо, що епископ є найбільшим ворогом нашої церкви, то маємо тут на увазі ті величезні страти, ті великі, може й неповоротні шкоди, які понесла наша церква через нерозважну, нещиру і нетактовну політику епископа в церковних справах від самого початку його приходу аж до найновійших часів.**

Довгі лїта борола ся наша суспільність враз з духовеньством, щоби вибороти собі князя церкви, який мав би упорядкувати церковні справи нашого народа тут в Злучених Державах. Радїсно і з великим ентузіязмом витав нарід свого князя; він обдарив його безмежним довірєм та підпомагав його матеріяльно й морально, щоби помочи йому в розпочатім дїлї.

Програму своєї працї виголосив епископ офіціяльно на зїздї делєґатів греко-кат. громад церковних зі Злучених Держав, який відбув ся 17 і 18 жовтня 1907 р. в Ню Йорку.

В справозданю з дотичних нарад, виданім епископською канцелярією в Філядельфії під датою 26-го жовтня 1907 р., читаємо яко першу точку принятих резолюцій ось-що:

„Одноголосно ухвалено, що всї гр.-кат. церкви довжні мати гр.-кат. епископа яко голову, а тим самим здїлати його тростісом кождої гр.-кат. церкви в Америцї. На внесенє многих делєґатів, щоби записати гр.-кат. церкви на свого епископа сейчас дефінїтивно таки на мітінґу духовнім ухвалити. Владика заявив, що сю справу має рішити весь нарід на осібних мітінґах парохіяльних. **Нарід сам будував церкви, нарід удержує ті церкви, тож має повне право о них рішати, а Владика права народа шанує і не дасть яким небудь способом їх нарушити.** Сю щиру заяву Владики принято грімкими оплесками і з великим одушевленєм і одноголосно ухвалено".

Се був одинокий офіціяльний виступ епископа і треба було надїятись, що ухвали, повзяті на згаданім зїздї, будуть мати якусь силу обовязуючу. Не беремо тут на разї під увагу жадань і угоду, яку епископ підписав після конґресу в Джанставн, Па., бо се відносить ся виключно до справ угроруських парохій. Про се поговоримо пізнїйше.

Цїла політика епископа на поли церковнім показує однак наглядно, що він нїколи не думав виконувати ухвал і придержувати ся приречень, які офіціяльно оголосив для греко-кат. парохій. Навпаки дїяльність епископа стреміла до чогось зовсїм противного. Епископ, замісць поступати після волї народа і йти за радами тої части духовеньства, якій може залежало на тім, щоби належно упорядкувати справи церковні, уляг впливам людий нещирих і несовісних, окружаючись темними духами, які свої личні інтереси і амбіції ставили висше, чим добро народа і його церкви. Наслїдки сеї шкідливої політики, яку головно спричинили брак власної волї і несталий характер епископа, небавком вийшли на денне сьвітло. Висловом її були і є несупокої та ворожнечі майже у всїх греко-кат. парохіях в Злучених Державах. Полїтика і дїяльність епископа Ортинського довели до компромітації не лише його особи, але і його становища яко князя церкви.

Коли візьмемо під розвагу колишні приреченя епископа і порівнаємо їх з його дїяльностию, мусимо прийти до заключеня, що поступованє епископа було на скрізь нещире, що під красними словами був укритий підступ і замах на ті права народа, які йому зовсїм справедливо і слушно належать ся.

Загально беручи, бачимо на поли церковнім борбу між двома сторонами. **По одній сторонї стоїть епископ Ортинський з горсткою нещирих дорадників, які намагають ся всїми силами накинути на гр.-кат. парохіян ярмо безглядного абсолютизму. По другій сторонї станули парохіяни в обоpонї своїх прав, в обоpонї автономії заряджуваня маєтками парохіяльними.** Епископ боронить і старає ся виправдати своє поступованє римськими законами католицької церкви, яка не узнає нїякої автономії в справах церковних. Нарід боронить своїх прав на тій підставі, що даючи гроші на будову церквей і удержуванє парохій, має повне право заряджувати своїм майном. **Отсе дало засадничу причину до борби між епископом і парохіями.** Небавком долучили ся до сего ще й инші причини, як творенє нових парохій, будова нових церквей, обсаджуванє парохій одиницями, яким парохіяни були противні і т. п.

І замісць справу поставити зовсїм ясно й отверто, уживає ся всїляких підступів, не перебирає ся в нїяких средствах, щоби лише дійти до цїли. Згадати тут належить про такий підступний спосіб, як потайне внесенє закону в стейтї Ню Джерзи, на підставі котрого всї греко-католицькі церкви, які находять ся в тім стейтї, силою вже закона самого враз з движимим і недвижимим майном будуть заряджувані комітетом, в склад котрого входить епископ, його секретар, парох і двох парохіян, назначених через епископа. (Закон в цїлій основі подамо в слїдуючих числах враз з відповідними поясненями).

Зовсїм природно, що таке підступне і нещире поступованє епископа мусїло і мусить викликати реакцію у тих парохіян, що чують ся скривдженими через епископа, який представляє безпосередню власть духовну. Наслїдки борби мусїли некорисно відбити ся і принести шкоду самій справі церковній. Однак дїйсність показує, що епископови не лежить так дуже справа церкви на серцї, але радше власть і сила, яку хотїв би загорнути в свої руки. **Бути абсолютним босом над парохіями — отсе мрія і цїль епископа Ортинського.**

Як ми вже згадали, нещира полїтика Ортинського супроти парохій викликала декуди розярене і ненависть до сеї степени, що довела парохіян до крайности. Скористали з сего вороги нашої церкви і нашого народа — і наші люди потонули в мори цареславя. **І в тім якраз являє ся сей непростимий гріх епископа супроти народа і церкви; ті сотки і тисячі родин галицьких і угорських Русинів-Українців, що перейшли на цареславє, — се вислїд нерозважного і невмісного поступованя епископа.**

Се стверджують факти, коли розглянемо в поодиноких случаях причини переходу на цареславє. У всїх тих случаях, майже без виїмки, розходило ся о справи, які можна було при добрій волї і вирозумілости властий духовних полагодити з успіхом і без шкоди для обох сторін, тим більше, коли зважимо, що люди, які запродують себе цареславю, не роблять сего з якогось релїгійного переконаня але зовсїм безкритично і з темноти, не здаючи собі з того зовсїм справи.

Нерозумна робота.

В останних часах лучило ся кілька випадків, що наші люди покинули свою віру і перейшли на російське православє. Таку зміну віри ми уважаємо роботою дуже нерозумною, ба навіть злочинном, і з сього приводу бажаємо ось-тут висказати свої гадки в тій справі.

Ми вже сказали недавно, що зміняти віру без важної й оправданої причини — річ недостойна характерної людини. Глубоко релїгійний чоловік не покине своєї віри навіть під загрозою утрати житя і таких випадків було на сьвітї дуже богато... Таких людий називаємо иноді фанатиками, але не дасть ся заперечити, що й фанатизм є до певної міри оправданий. Та ми оставмо на боцї всякі фанатизми, а подивім ся на сю річ з точки звичайного хлопського розуму.

Чоловікови не дали в парохії нїякого „джабу", не зробили його нїяким урядником і він з сього приводу чує великий жаль до... своєї віри. Невдоволений з причини особистої амбіції він нарікає наперед сам, відтак гуртує біля себе всїх своїх свояків і кумів, потім всїх близших і дальших краянів і робить собі партію. Члени сеї партії так довго переконують себе про свї кривди, так довго жалують ся і горькають ся, аж доки не прийде до них вовк в овечій шкірі і не заопікує ся ними.

Були колись випадки, що поодинокі люди, або і більші гуртки, ба навіть і цїлі народи зміняли віру своїх батьків. А чому вони се робили, з яких причин? Причини були ріжні, але на кождий случай оправдані. А чим ми можемо оправдати перехід наших греко-католиків на віру російську?

Зробім собі ось-таке зіставлене. Голова грецько-католицької церкви є для нас злий (так кажемо для порівнаня), але російський цар не є від него лїпший! Рим є для нас під пору недогідний; а чи Петербург догіднїйший? Папа римський уважає нас за пасербів; а цар російський що? Думаєте, що він медом мастити-ме покірних українських рабів?...

Хто виходить з фалшивого заложеня, мусить дійти до фалшивого заключеня.

Ми даємо нашим людям ось таку пораду. Як вам ваш місцевий душпастир в чімнебудь недогідний, старайте ся дістати иншого на його місце. Як духовна власть відбирає вам без важної причини ваші дотеперішні права і привілеї, то ви свого бороніть всякими леґальними способами і не дайте себе скривдити нікому. Як вам ваша прадїдна віра через щось-там не подобає ся і хочете конечно її змінити, то наперед розберіть добре, чи нова віра, яку думаєте приняти, дасть для вашої душі те, за чим ви шукаєте.

Чи добре роблять ті люди, що зміняють віру грецько-католицьку на православну? Ще раз кажемо: Якби мотиви сеї переміни були ідейні, то ми сю справу лишилиб до порішеня крутам духовним. Духовеньство стоїть на сторожі віри, тож нехай її пильнує і боронить. Але ми дуже добре знаємо, що мотиви, ізза яких наші люди переходять на православє, є дуже низькі, а нераз навіть брудні! Ми кажемо, що Сотер злий і йдемо під Плятона, бо Плятон більше хитрий і дає перекінчикам гроші з московського гадючого фонду. Ми лише приглянім ся уважно роботі всяких московських Плятонів в Америцї. Під плащиком православя — як вони чванять ся — „правдивої руської" віри, впосланники кровавого Миколи пропаґують між нашим народом не ту „истинну русску" віру, але найобскурнїйше цареславє, а з тим і найогиднїйше чорносотеньство. Що воно є так справді як ми кажемо, про се можна переконати ся кождої хвилї. Возьміть до рук якенебудь число нюйорського „Свѣта" — що там найдете? Самі славословія для царя і для його найвірнїйших слуг. А як відносять ся видавцї і редактори „Свѣта" до визвольних змагань Українців і инших „инородцїв" у Росії? Зовсїм такєсамо як усяке чорносотенне дрантє, що то поза царською нагайкою сьвіта божого не бачить.

І таким матолкам будуть тепер кланяти ся ті наші люди, що кидають батьківську віру і шукають віри нової, лїпшої й досконалїйшої від грецько-католицької? — Тьфу, яка погань!

Ви кажете, що російський цар добрий, ласкавий, людяний. Він любить руський нарід, плаче над його бідою, підпомагає його в нуждї, дає гроші на „русскі" церкви в Америцї і на голодуючих „русских крестян" в Галичинї... Се в части правда. Цар дає гроші всїм кацапам на сьвітї, але на тих грошах кров і сльози! Сї гроші зрабовані, здерті з бідного російського народа, котрий рік-річно пухне з голоду та начиняє собою безчисленні російські тюрми і військові кріпости. Про російський рай під панованєм деспотів-царів знає цїлий цивілізований сьвіт. Всї культурні люди, навіть самі Москалї проклинають петербурського ката, а тільки чорносотенцї-кацапи горлають мов пяні „Боже, царя храни".

Люди, охаменїть ся!

Пригадаймо собі часи Хмельницького. 260 років минуло від тої сумної хвилї, коли наш несьвідомий нарід репетував великому гетьманови: „Волїмо під царя православного!" Ну, і що зискали наші предки від того православного царя? — Загляньте в історію, а там найдете відповідь на се питанє. А найновійша заборона сьвяткованя Шевченкового ювилею в Росії що каже? Чи се не наслїдки нерозумної роботи колишних українських полїтиків? Блудили наші батьки та й ми за ними блудимо, а все через брак самопошанованя і національної гордости.

Кажемо в останнє: Не кидайте, люди добрі, своєї віри ради лакомства невіданого, бо Бог карати вас буде до десятого поколїня. Памятайте, що нар не дає нікому гроший за дурно: він за сї гроші видре вам з серця і вашу віру і народність, і вашу душу і честь і людське достоїнство... Не забудьте просимо, що всї московські єрархи в Америцї се найвірнійші слуги кровожадного царя і вони тільки й те роблять, що заводять цареви і його чорносотенним доражникам.

Будьте, люде, бо лихо вам буде!

АБИ БАЛАМУТСТВО НЕ ШИРИЛО СЯ.

Велике горе, небувалий голод, який напав тепер серед наших братів у Галичинї, хотїли деякі тутешні пані лоді, котрі голосять себе за провідників українських соціялістів в Америцї, використати для своїх партийних, а може навіть особистих цїлий. Маємо тут на гадці панів з нюйорських „Гайдамаків" і панів зі скрентонського Руського нового Союза. Вони хотїли недолю галицьких хлїборобів використати по свому і для себе та зачали з того приводу на свій лад робити „політику".

Ся „політика" (коли се взагалї можна назвати політикою) є нерозумна, недорога і безхосенна; безхосенна і для самої справи і для тих панів, що зачинають таку політику. Се хочемо власне виказати, аби баламутство не ширило ся.

„ПОЛІТИКА" ПАНІВ З „ГАЙДАМАКІВ".

Наперед панове з „Гайдамаків" скликали в Ню Йорку „всенародне" віче в справі голодуючих в Галичинї. На сїм віче, на яке прибуло дуже маленько людий, зібрано всего 42 доляри і вибрано „центральний" комітет, котрий мав занятись збіркою жертв в цїлій Америцї. Крім вибраних на вічу людий іменовано до комітету ще й неприсутних і потім щойно зачала ся акція, з якої досі не видно жадних плодів.

Чому? Проста причина. Бо се не було ніякоже всенародне віче ані не вибрано центральний комітет. Відки хочуть задальська, незначна організація може засвоїти скликати всенародне віче і вибирати ще може себе такий комітет центральним. Таж таким самим правом, як скликав Нюйорк з „Гайдамаків" можуть собі скликати „всенародне віче" і вибрати „центральний комітет" який там Гришко з Нортгемптон або Юрко з Філядельфії або Стенько з Вілксбері, Рочестер і т. д. Розуміємо, що також скликати всїх Українців з Америки і ніхто того не вимагає від „Гайдамаків", але можна було порозуміти ся з усїми українськими організаціями, котрі — можна сказати — репрезентують цїлість американської України. Коли би тоді скликано віче, то його можнаб назвати всенародним, а вибраний на нім комітет можна би назвати центральним. Вправдi на такім вічу і в такім комітеті панове з „Гайдамаків" зійшли би на останній плян, але для самої справи користь була би без порівнаня більша ніж з такого самозванчого собі „центрального комітету", котрий, що правда, може ще не одно заробити, але ніж до долярів і не може нічого зробити. І тому то наша Організація, яко найповажнїйша заступниця українського загалу в Америцї, мусїла злекшоважити такий „центральний" комітет і взяти запомогову акцію у свої руки, до чого впрочім приготовлена була скорше по розпису панове з „Гайдамаків" до свого „всенародного віча".

„ПОЛІТИКА" ПАНІВ З „НАРОДНОЇ ВОЛІ".

Панове з „Народної Волї" (органу Руського нового Союза скрентонського) чи властиво один пан чи „кьсондз" Ардан зачав свою „політику" з приводу галицької недолї знова в знаменитий спосіб.

Насамперед вчишли сї о. Ардан „Гайдамаків". „Всенародне" віче в Ню Йорку зібрало 42 доляри, але не дало ще з того суми зробити. Рада в раду і постановили зложити їх до „Бенк Юніон" в Ню Йорку, а потім віддати гроші в місцї до Народного Комітету у Львові для голодуючих. Так постановили панове з „Гайдамаків" тому, бо не знали, чи є в старім краю яка українська інституція, що займає ся запомоговою акцією для голодуючих. Така несвідомість не нічого злого ані карігідного. Можна було панам з „Гайдамаків" дати пояснене, а впрочім, коли би вже і післано гроші на адресу Народного Комітету у Львові, то сей передав би їх, де слїд. Але „кьсондз" Ардан листрацію ся дуже, аби Народний Комітет не закупив за сих 42 долярів збіжа і щоби їх не розділив межи самих селян, що належать до народно-демократичної партиї і став у своїй газеті докоряти панам з „Гайдамаків" за: То ви такі соціялісти, а посилаєте жертви на руки управи національно-демократичної партиї, котра роздасть їх між своїх партийників, а соціялистам і радикалам не дасть нїчого.

Опісля „кьсондз" Ардан хотїв показати, що він ліпший від панів з „Гайдамаків" і зробив перед сьвятами так. Пописав він відозву: Гей, панове члени нового Союза в Скрентонї, в старім краю голод. Панове з „Гайдамаків" зібрали на вічі 42 доляри, але післали до Народного Комітету, котрий, розуміє ся, розділить їх між самих селян народних демократів. Однак є в краю також і голодуючі радикали та соціялісти. За них ніхто не подбав. Тому ми відзиваємо ся до вас, зложіть жертви, а ми їх ділимо по рівній половині радикалів і соціялістів, висилаючи гроші до управ тих партий.

Кілько сьмішности в „поученю" „Гайдамакам" та у відозві „кьсондза" Ардана, може оцінити кождий, хто хоч дрібку займає ся галицькими справами. Але щоби се баламутство не ширило ся, мусимо пояснити сю справу.

1) Народний Комітет яко репрезентація найбільшої української партиї в краю (народно-демократичної) займає ся запомоговою акцією для голодуючих о стільки, що разом з обома українськими клюбами (парляментарним і соймовим) старає ся виєднати державні і краєві підмоги для голодуючих, **але віддає їх до розпорядимости укр. краєвого господарського Товариства „Сільський Господар"**, котре власне займає ся запомоговою акцією для наших братів селян у Галичинї. І коли би Народний Комітет дістав на сю цїль які иншi фонди, навіть тих 42 долярів, які тільки кровя нассули „кьсондзеви" Арданови, то безперечно віддав би їх сьвіт самий також до розпорядимости „Сільського Господаря". Про се немає найменшого сумніву і се ще найменший гріх „Гайдамаків", за який „кьсондз" Ардан по своїй острій епоці повинен дати розгрішене.

2) Запомоговою акцією в Галичинї не займає ся зовсїм ані управа радикальної партиї ані соціяльно-демократичної.

3) „Сільський Господар" се чисто краєва (господарська) інституція, яка зовсїм не займає ся жадною політикою і в якій співділають всї українські партиї. Розумієть ся, що народні демократи, котрих є найбільше, мають найбільшу участь в товаристві, і в головній управі і в філіях, але се зовсїм не виключає радикалів. Згадаємо тут, що радикальний посол Стефаник належить до головної управи „Сільського Господаря" і є головою сокальської філії того товариства, радикальний посол Трильовський є головою філії „Сільського Господаря" в яблонівськім судовім повіті і т. д. Знова по селах є кружки „Сільського Господаря", до яких належать самі радикали, а є такі, де соціялісти і народні демократи. Отже на кружки є найбільше вдоволені з головною управою „Сільського Господаря", хоч вона майже чисто народно-демократична.

Про „Сільський Господар" написали ми тому так широко, щоби показати, як сьмішно виглядає те, що „кьсондз" Ардан **оголошує збірку на радикалів і соціялістів**. Ще сьмішнійше було би, коли управи радикальної і соціялістичної партиї прислані зі Скрентону суми передали до розпорядимости управи „Сільського Господаря". Се була би зимна вода на радикально-соціялістичний „запал" „кьсондза" Ардана.

Отсею статею хотїли ми тільки пояснити баламутство, **але зовсїм не мали на цїли змешити напливу жертв. Нехай ті жертви пливуть не лише від наших прихильників, але і від прихильників „Гайдамаків" та сторонників нового Союза скрентонського.** Чим більше зложить американська Україна, тим лїпше. Навіть конкуренція на тім поли, хто дасть більше, може бути тільки користна. Лише ходить о се, аби не робити з недолї наших братів в Галичинї сьмішної і пустої „американської політики". Покажім, любі брати, що спогадом з голоду наше співчутє і наше щире серце, але зложім якнайбільшу дрібку для нашої дорогої. Тоді і ми буде мільйонний такий дарунок від заморських братів.

Тож і ще раз відзиваємо ся до всїх свідомих Українців на вольній землї Вашінґтона: **Складайте щедро жертви для голодуючих і вмираючих з голоду наших рідних братів хлопів**, без огляду на се, через чиї руки ті жертви пійдуть, коби тільки дістались там, де вони призначені.

ПРОЦЕС МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ.

ЗРАДНИКИ НАРОДА І ДЕРЖАВИ.

В 15-ім числї „Свободи" згадали ми вже про початок львівського процесу москвофілів, а саме про зізнаня чотирох обжалуваних: Редактора кацапської газети Бендасюка, студента Колдри і двох фальшивих попів православних Сандовича і Гудими.

Опісля переслухано кількадесять сьвідків в справі кацапських бурс у Львові, Бродах, Чорткові, Дрогобичи, Горлицях, Новім Санчи, Городку, Коломиї, Перемишли, Раві руській, Рогатини, Самборі та Сяноку і то в справі мужеських та дївочих, яких москвофіли заложили в послїдних десяти роках кількадесять. Є се плянова російська робота, що при помочи тих бурс хоче виховати в Галичинї численну російську інтелїґенцію, яка потягнула би за собою простий нарід. Вихованки тих бурс вже тепер аґітують при всяких виборах, закладають кацапські читальні, пожарні „дружини", вчать хлопів сьпівати російські пісні та розповсюджують між народом російські книжки. Часть тих вихованків виходить до Росії і вступає до православних духовних семинарій, щоб опісля вернути до Галичини московськими батюшками і ширити між народом православє. Тї гнїзда російщини в Галичинї, ті кацапські бурси заложено та удержувано переважно за російські рублї, як се стверджує акт обжалуваня, а **Бендасюк був власне тим посередником, що передавав і розділяв гроші з Росії між бурси в десятках тисяч рублів.** Цїлою тою акцією кермував „Народний Совет", себто начальна управа москвофільської партиї. Бендасюк був в нім „совіті нечестивих" якімсь властиво бурсацьким референтом. Під його наглядом стояли всї кацапські бурси, котрі він від часу до часу люстрував, дбаючи головно о те, щоби в бурсах панував російський дух.

Всї переслухані доси сьвідки се москвофіли, основателї, опікуни, або таки настоятелї сих бурс. Очевидно, всї старали ся ратувати Бендасюка і заперечували, наче би в бурсах була цареславна і православна аґітація або наче би бурси діставали запомоги з Росії. (Се могли вони заперечувати, бо вони не діставали гроший з Росії, лиш від Бендасюка, але Бендасюк возив ті гроші з Росії).

Всеж таки стверджено і то на підставі урядових доходжень, що у всїх кацапських бурсах ведено політичну аґітацію, ворожу для австрійської держави, що учено російської мови з нехтованєм мови рідної, української, що в бібліотеках находили ся російські книжки, які ширили відступство від своєї народности і виховували в російськім дусї. Дальше на стїнах находили ся портрети російських дїячів, мапи Росії, російські написи і т. п. Настоятелями бурс були російські аґітатори, з котрих деякі видавали кацапські аґітаційні часописи і брошури. Наслїдком того шкільна власть зажадала усуненя тої аґітації з бурс, а коли се не наступило, розвязано цїлий ряд бурс, а над иншими розтягнено строгий нагляд. Такий самий дух стверджено в дївочих бурсах. Найсильнїйшу аґітацію розвинено в часї воєнного напруженя між Австрією і Сербією.

Доказом сего відозва, яку ширено в Жовківщинї, а в якій намовлювано вояків, щоби не йшли на війну проти Сербів. Австрію називає відозва „Швабами" і накликує, щоби їх не слухати і не стріляти на братів Славян, себто Сербів. В часї битви треба переходити на сербську сторону і стріляти до „Швабів". „Дїлаймо скрито на шкоду Швабів — кінчить ся відозва — нищім їх на кождім кроцї, нехай живе велика Росія!"

Сю відозву знайдено у Михайла Михальчука, вихованка кацапської бурси в Жовкві. Михальчук звісний з того, що виконав замах на директора жовківської ґімназії, був за те караний і тепер, як ходять чутки, вчить ся в духовній семинарії в Житомири на Волини (в Росії) на православного батюшку.

Щодо Колдри то сьвідки ствердили, що він аґітував за Росією в селї Ждини, горлицького повіта. Представляючи в тамошній кацапській читальни сьвітляні образи, пояснював зібраним селянам, що вони повинні належати до Росії і поборювати Українців. Помагав також в ширеню православя в селї Грабі.

Инші сьвідки знов ствердили, що православє в селї Залучи над Черемошем викликали російські аґітатори з Буковини, д-р Ґеровський, д-р Оробець і атєц Богатирець. Д-р Оробець навіть їздив з двома селянами до Петербурга за православним сьвящеником та за грішми на будову православної церкви в Залучи. І справдї привіз від гр. Бобрінського 3 тисячі рублїв на сю цїль, а коли власти не позволили церкви будувати, гроші пропали в кишенях кацапських „дїячів".

Розправа потягне ся ще кілька тижнів.

Австрія й Україна.

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПИТАНЄ.

Німецький політичний тижневик „Ґрос-Естеррайх" („Велика Австрія"), який виходить у Відни, а який видають визначні австрійські політики, котрі голосять кличі перебудови Австрії на основі самоуправи всїх австрійських народів, займає ся доволї часто українськими справами. Тепер з приводу нового напруженя між Австрією і Росією помістила та ґазета статю п. з. „Велике українське питанє", котру отсе подаємо в перекладї:

„Вже нераз — пише „Ґрос-Естеррайх", — звертали ми увагу на се, що житєвою задачею Габсбурґської монархії є пособлювати національному розвиткови галицьких Українців, щоби тим способом розбуджувати сьвідомість Українців в Росії і їх приєднувати. Коли Росія не жахає ся проповідувати всеславяньске „євангеліє", коли навіть самий цар Микола звертає ся до балканських Славян, зазначуючи з притиском „інтереси славянства", коли в Росії ведуть загальну пропаґанду для забору Галичини й української части Угорщини, а оклик: „російський прапор мусить бути застромлений на Карпатах!" розголошують щоденно між широкими російськими верствами, то **крайна пора, щоби галицькі і буковинські Українцї були зєдинені в одну національну адміністраційну область.** Лише тим способом розбудять ся російські Українцї в одній хвилї до народньої сьвідомости.

„Нинї Росія зовсїм не є така готова до бою, як се стане ся за два-три роки, коли вона переведе всї воєнні реформи. Чиж довго ще маємо ждати, щоби довести до історичного рішеня в бою між Австрією, котра хоче бути справдішним забором для своїх народів і Росією, котра по варварськи гнобить свої народности?

„Бісмарк, як відомо, мав ідею відновлення української держави, котра би обіймала 30 мілїонів російських Українців. **Лише тим способом могла би Австрія охоронити ся перед небезпекою страшно зростаючої сили Росії.** Українська держава мусїла би очевидно все бути готова до бою з Росією, бо Росія завсїгди намагала ся би забрати величезну область українських земель наново. А коли би австрійські Українцї мали національне забезпеченє, то було би зовсїм виключене, аби та українська держава колинебудь звернула ся проти Австрії. На всякий спосіб могла би Австрія богато лекше оборонити Галичину проти української держави, ніж проти Росії, котра має 170 мілїонів населеня.

„Але по покореню Росії треба би також зробити независимими Фінляндію, Естонію, Курляндію, російську Польщу і Ліфляндію, а Бесарабію аж по Днїстер віддати Румунії, з котрої тїла викроїла її Росія. Тільки таким способом буде Австрія мати добре обезпечену будуччину.

„Під наголовком „Між Віднем і Петербургом" помістив був барон д-р Маккай з Монахова у ґазеті „Фосіше Цайтунґ" недавно про се питанє статю, в котрій між иншим каже він справедливо ось-що:

„Українське питанє виступило в останних часах в менше яркий спосіб, бо його вщерло й окружило південно-славяньске питанє. Тепер коли південно-славяньске питанє розвязане, звертають ся його вістря і зачіпки конечно з великою силою на зверх. Національне витворенє балканських держав і їх визволенє з під опіки Росії дало неминучо визвольному рухови Українців нові попуки. **Колиб сей рух в який спосіб видобув ся, то був би се удар для Петербурга двічи або тричи гірший, ніж невдача в балканській спірній справі.** Прапор відокремленя для всїх чужих народів, на котрих тяжить московський пястук, був би вивішений, царат був би в найстрашнійший спосіб захитаний, державний осередок був би відтятий від Чорного Моря, а тим способом знївечена була би всяка надія на велику російську державу. Коли отже саме тепер Москалї більше як колинебудь займають ся гадкою, що забір цїлої Галичини є житєвим питанєм для Росії, щоби українській опозиції раз на все вибити „їдовиті зуби", то з російського становища річ зовсїм зрозуміла. А що-ж Австрія? Можна про її силу істнованя і будучі вигляди думати, що хто хоче, але на всякий спосіб має вона ідею великої культурної держави народностий, в котрій народи всяких рас і мов при конституційній запоруці рівних прав мають вітчину, ведену вільнодумно до здійсненя своїх плянів. Ся моральна перевага політичного характеру Австрії проявила ся здавна найсильнїйшою притягаючою силою для Українців в напрямі Відня а також нинї, добре використана є вона найлїпшим оружєм проти жадоби і погрози Росії, але впливає з другого боку на її оборонців як червоне сукно на розюшеного в боротьбі бика".

НАШІ ЕМІҐРАНТИ НА ОСТРОВІ ЕЛІС АЙЛЕНД.

ЗВІТ СЛАВ. ІМІҐР. ТОВАРИСТВА ЗА ПОСЛЇДНИЙ ТИЖДЕНЬ.

Чимало наших еміґрантів прибуває до порту в Ню Йорку, щоби відтак удати ся до Канади. Канадійський іміґраційний закон вимагає, щоби кожда особа, яка заміряє удати ся до Канади, мала заплачену карту подорожи впрост з місця уродженя або послїдного побуту в краю до місця призначеня, і запас готівки в сумі 25 долярів. Ся постанова є досить проста і з тої причини є се легкою річию для перевозових компаній інформувати тих людий, що намірюють удати ся до Канади, про сї законні вимоги. Однак майже при кождім транспортї лучає ся кілька випадків, що еміґранти не можуть відповісти тим вимогам. Якраз приміром тепер лучило ся, що 3 Русинів-Українців задержали власти на Еліс Айленд, яких відкинув канадійський комісар іміґраційний (як звісно на острові Еліс Айленд є для канадійських іміґрантів призначений спеціяльний канадійський комісар іміґраційний), з тої причини, що вони не мали жаданої квоти в готівці. Всї вони оправдувались тим, що анї аґент, у якого купували шіфкарти, анї урядники компанії перевозової їх про сї вимоги не поучили, чого однак іміґраційні власти не узглядинили. Тими еміґрантами були:

Дмитро Остапчун, з пов. Броди, прибув на кораблї „Імператор", їдучи до свояка Василя Малкуша в Монтреал. Йому бракував лише один доляр до приписаної квоти $25.00 і з тої причини заборонено йому вступу до Канади. З причини безробітя в Злучених Державах трудно було вистарати ся для него о позволенє, щоби міг остати в Злучених Державах за вставленєм Товариства, як се нераз удавало ся, коли часи для робітників були лїпші. Подібна судьба стрінула і прочих:

Стефан Бородайко, з пов. Бережани, лїт 26, котрий прибув на кораблї „Кронленд" і мав намір удати ся до свого шваґра в Монтреал, і

Василь Сірак, з пов. Жовква, лїт 24, котрий прибув на французькім кораблї „Шікаґо", їдучи до Брентфорд, Онтаріо.

Слїдуючі еміґранти зістали недопущені з причини фізичних хиб, а головно з причини пропуклини (руптури):

Іван Яким'як, з пов. Кросно, 38 лїт, прибув на кораблї „Кронленд", їдучи до свого вуйка Луки Малинчука в Ню Кенсінґтон, Па.

Антін Ґлова, з пов. Кросно, 17 лїт, прибув на тім самім кораблї. Ґлова мав дуже слабий зір, але позаяк він має тут брата, Товариство внесло апеляцію. Він однак не приняв услуги Товариства, бо не міг довше оставати в брудних і переповнених комнатах для еміґрантів, а Товариство не могло дати йому зовсїм запевненя, чи просьба в його справі буде на певно узгляднена.

Михайло Костів, з пов. Рогатин, прибув на кораблї „Кронленд", їдучи до кревних в Рочестер, Н. Й. Костів був в Злучених Державах через три роки, тут оженив ся і тут уродив ся йому син. Перед трома місяцями з причини браку праці повернув з родиною до краю. Тепер приїхав сам, побачивши, що в старім краю услівя ще гірші ніж тут. Його завернули власти іміґраційні, бо лїкарі узнали, що він з причини фізичних хиб не зможе запрацювати собі на житє.

Між иншими задержано в цїли близших лїкарських оглядин дві дївчини:

Настя Корда, з пов. Рогатин, 18 лїт, прибула на кораблї „Бремен", їдучи до свого брата в Нюарк, Н. Дж.

Гануся Боблик, з пов. Турка, 20 літ, прибула на кораблі „Бремен", їдучи до своєї сестри також в Нюарку, Н. Дж.

Очікують прибутя своїх кревних:

Марцеля Чапля, з пов. Дрогобич, 26-літна вдова, прибула на кораблі „Бремен".

Марися Буйвол, з пов. Тернопіль, літ 16, прибула на кораблі „Фінленд". Обі мають свояків в місті Ню Йорк.

Деякі статистичні дати з діяльности Славянського Іміґраційного Тов. за місяць март 1914 р.

На засіданю Дирекції Слав. Іміґраційного Товариства, яке відбуло ся дня 6 цьвітня с. р., предложено звіт діяльности Товариства за місяць март. Подаємо тут найважнійші дати зі спеціяльним узгляднєнєм наших земляків.

В місяцю марті інтервенювало Товариство в 230 случаях (281 осіб), між тим в 73 случаях були інтересовані наші земляки. В 29 случаях внесено апеляцію до висших властий у Вашінґтоні і дійсно в 11 случаях осягнено бажаний успіх. Між апеляціями було 7 апеляций в справі Українців з Галичини, з чого дві апеляції зістали узгляднені. На 19 осіб, яким власти позволили висїсти за порукою і на відвічальність Товариства, було 6 Русинів. В іміґраційнім домі Товариства під ч. 436 Вест 23 Стр., Ню Йорк, дано поміщенє і харч 156 особам (54 мужчин і 102 жінок). Між ними було 26 Русинів. Товариство постарало ся о працю для 83 осіб, між тими для 31 Русинів.

ВІДКЛИК ДО МИЛОСЕРДЯ І ЖЕРТВОЛЮБИВОСТИ НАШОЇ СУСПІЛЬНОСТИ.

На днях одержали ми сумну вістку від родини хорого артиста Василя Юрчака: В. Юрчак, один із найвизначнійших драматичних артистів в Укр. Народнім Театрі у Львові, тяжко захворів і перебуває тепер на лїченю в Закопанім. Всї матеріяльні засоби родини вичерпались і не стало вже більше средств на удержанє хорого в санаторії. Тяжка хороба вимагає еще найменше 3—4 місячного лїченя, а кождий місяць коштує поверх 400 К. Галицька суспільність серед злиднів і нужди в краю не є в силї зібрати конечної на сю цїль підмоги.

В імени нещасної родини, жени і дрібних діточок, звертаємо ся отсим до милосердя нашої суспільности з горячим зазивом прийти в поміч людині, що стратила здоровлє на служеню рідній штуці.

Ласкаві датки просимо надсилати на адресу „Свободи", які зістануть вислані на руки Т-ва „Руська Бесїда" у Львові, ул. Костюшки ч. 1.

Редакція.

ЖЕРТВИ НА ХОРОГО АРТИСТА ВАСИЛЯ ЮРЧАКА.

Джерзи Сіти, Н. Дж. На повисшу цїль зложили датки слідуючі Добродії: О. Стеткевич, С. Ядловський, А Савка, В. Лотоцький, Б. Дуткевич і С. Гладкий по $1.00; П. Гаврилів, В. Крайківський і А. Шостак по 50 ц. — Разом $7.50

Добродіям Жертводавцям щире „Спасибіг"!

Богдан Лепкий.

СЛОВА ТАРАСОВОГО БАТЬКА.

„Тарасови не треба по мині,
Ані поля, худоби, ні хати",
Так сказав він в останній годині,
Коли чув, що прийдеть ся вмирати.

І не треба було йому поля;
Від Карпат поза Дон його нива,
Пощо хати, родини? Щоб воля,
Вітчина щоби була щаслива!

„Тарасови не треба нічого",
Мовив батько на смертному ложу.
Розумів, що дідичив син много,
Тай дуже, бо сьвяту іскру Божу.

Ол. Кониський.

НА СПОМИН ШЕВЧЕНКОВИ.

Вийшов місяць на могилки
З неба подивитись;
Кругом глянув ясним оком
І почав журитись...
Далї в хмару загорнув ся,
Не схотів сьвітити;
За ним зірки поховались,
Як за батьком діти.
Ніч, як ворон чорний, стала,
Хмари скрізь блукають,
Вітри буйнії з хрестами
Сумно розмовляють...
Чогож місяць, чого ясний
Хмарами укрив ся?
Чого вітер, чого буйний
Грізно розходив ся?
Місяць бачив, як учора
Могилу копали
І в могилу домовину
Тихо опускали...
Зачинилось в Україні
Покутнє віконце!
Заховалось під землею
Українське сонце!
Умер кобзар! Його пісні
Більше не греміти...
І став вітер на могилї
Сумно голосити:
То завиє, то застогне,
Жалібно заллеть ся.
Беть ся, квилить, сьвіжу землю
З могили змітає,
Молить: „Встань, мій вільний брате!"
Нї, не почуває!
Спи-ж Тарасе, тихо-тихо,
Поки Бог розбудить;
Твого-ж слова в Україні
По-вік не забудуть!

Сей вірш написаний на другий день по похоронах Шевченка. Його тепер сьпівають кобзарі-лірники по Україні. Олександер Кониський, се український письменник і вчений, що написав дуже докладну житепись Шевченка.

ТРЕТИЙ ДЕСЯТОК ГАЇВОК.*)

на спомин переселенцям з Радехівщини в Галичині.

I.

Десь до була Подоляночка,
Десь то була молодесенька;
Личка не вмивала,
До землї припала.

Ой встань, ой встань, Подоляночко,
Умий личко як скляночку,
Поплинь по Дунаю,
Возьми пару з краю,
Котру схоч,
То підскоч.

II.

Дівчата стають в коло. Одна дівчина в середині кола, то „жона", а 3 або 4 ходять поза колом і співають:

1.

(3—4):

Хто бував, хто видав
Нашу жону на торзі?

Коло відповідає:

А ми її видимо, видимо,
Таки жони не дамо.

(3—4):

Ми кошулю справимо, справимо,
Таки жону возьмемо.

Коло відповідає:

Ми кошулю сходимо, сходимо,
Таки жони не дамо.

2.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Ми спідницю справимо і т. д.

Коло відповідає:

Ми спідницю сходимо і т. д.

3.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Ми фартушок справимо і т. д.

Коло відповідає:

Ми фартушок сходимо і т. д.

4.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Ми хусточку справимо і т. д.

Коло відповідає:

Ми хусточку сходимо і т. д.

(3—4):

Ми чобітки справимо,

Коло відповідає:

Ми чобітки сходимо.

5.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

6.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Я яблушко підкочу, підкочу,
Таки жону вихвачу.

Коло відповідає:

Ми яблушко ізїмо, ізїмо,
Таки жони не дамо.

7.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Я сливочку підкочу і т. д.

Коло відповідає:

Ми сливочку ізїмо і т. д.

8.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Я грушечку підкочу і т. д.

Коло відповідає:

Ми грушечку ізїмо і т. д.

9.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Я долото підкочу і т. д.

Коло відповідає:

Ми долото в болото
Свою жону убадьото.

(3—4):

Хто бував і т. д.

Коло відповідає:

А ми її видимо і т. д.

(3—4):

Я перстенець підкочу і т. д.

Коло відповідає:

Ми перстенець, на палець, на палець,
А з жоною у танець.

(Жона втікає довкола церкви; инші дівчата біжать за нею і на тім конець).

(Конець буде).

*) 10 гаївок було надруковано у „Свободі" 1912 р., а 10 (инших) в 1913 р. Тепер містимо третий десяток нових гаївок.

ПОЗІР! ЕЛЇЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. ПОЗІР!

Заходом товариства „Український Сокіл"

відограє ся

велике представленє

„ПЕЩЕНА ДИТИНА"

получене з деклямаціями

В СУБОТУ, ДНЯ 2-го МАЯ 1914 р.

в гали Госа Лютвін, 154 Савт Парк, Корнер Фронт стр., Елїзабетпорт, Н. Дж.

ДІЄВІ ОСОБИ:

1. Іван, старий господар — М. Шнира
2. Олена, його жінка — К. Кіценюк
3. Дмитро, їх син — М. Костишин
4. Галя, їх вихованка — А. Пука
5. Мортко, жид-арендар — М. Малоїд
6. Данило, товариш Дмитра — Я. Запотічний
7. Петро, товариш Дмитра — Н. Янків
8. Гриць, товариш Дмитра — Ф. Кіценюк
9. Стефан, свояк їх — С. Пришляк
10. Мартин, дитина Дмитра — І. Посувайло
11. Касуня, дитина Дмитра — М. Жилка
12. Іван, дитина Дмитра — І. Жилка
13. Павло, старий господар — П. Кіценюк

Суфлер: С. Колодій.

Підчас перерви буде грати українська музика під проводом **Г. Климовича.**

ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-рядні 50 цнт.; ІІ-рядні 35 цнт.; ІІІ-рядні 25 цнт.

— На се наше представленє запрашаємо сердечно всїх Впов. Русинів і Русинок, з Елїзабетпорт і з других сусїдних місцевостий. — Хто прийде на се представленє, то не пожалує.

Комітет.

РОДИМЦЇ! СЬВЯТКУЙТЕ 100-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН Т. ШЕВЧЕНКА! З НАГОДИ 20-ЛІТНОГО ЮВИЛЕЮ Р. Н. СОЮЗА ПРИЄДНУЙТЕ ДЛЯ СЕЇ НАРОДНОЇ ІНСТИТУЦІЇ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ! НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗЛОЖИТИ СВОЮ ЖЕРТВУ НА ПОТРЕБИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В ГАЛИЧИНІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСЬВІТИ"!

ЮВИЛЕЙНЕ СЬВЯТО

в десять-лїтну річницю основаня

БРАТСТВА СЬВ. АНДРЕЯ ПЕРВОЗВ., ВІД. 66 Р. Н. С. В НЮ ЙОРКУ

відбуде ся дня 9-го мая 1914 р.

в гали Чеської Народної Будови, під ч. 321-323 E. 73rd St.,

межи 2 а 1-ою евнею в Ню Йорку.

На се сьвято запрошуємо всїх Русинів Українців міста Ню Йорку і околиць.

ПРОГРАМА СЬВЯТА:

1) О год. 5.30 по полуд. похід улицями міста з Чеської Народної Будови;
2) О год. 7 вечером Великий Концерт Ювилейний;
3) По Концерті Величавий Баль.

Дірiґент п. М. Климко. Орхестра Тов. ім. Лисенка під упр. п. М. Сорбенського.

(УВАГА): На тім сьвяті буде ся принимати членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союза після Статута.

Вступ для Товариств і Братств котрі будуть брали участь в поході вільний, лишень гатчек 15 цнт.
Вступ для осіб неналежачих до Братств і Товариств 25 цнт.

КОМІТЕТ.

Уряд Братства сьв. Андрея Первозв.:
ВАСИЛЬ ГЛЮТ, предсїдатель ІВ. БРАТУС, секретар

НОВІСТЬ! РОДИМЦЇ! НОВІСТЬ!

УКР. ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА" ВІД. 204 Р. Н. С. В НЮ ЙОРКУ

:—::—: відограє :—::—

в суботу, дня 2-го мая 1914 р.

ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

„ПАН ШТУКАРЕВИЧ"

або

ОКАЗИЯ, ЯКОЇ НЕ БУВАЛО.

ДУЖЕ ГАРНА КОМЕДІЯ ЗІ СЬПІВАМИ В 2-ох ДІЯХ А 4-ох ВІДСЛОНАХ

в Manhattan Lyceum Hall, 66-68 E. 4-th Str., (між 2 а 3 Ave.)

ОСОБИ:

Пльондра Авуд, дяк	п. Іван Жовнір	Лаврін Синиця, солпинн	п. Ів. Вовк
Евпраксія Капитоновна, його жена	п-на М. Давидів	Маланка Шпортуниха, баба ворожка	п-на Я. Шуплат
Варвара, їх дочка	п-на Ю. Грицай	Дундик Єрмократ Пилипович	п. П. Писарчук
Дзадзюра Мигдоній, кум Пльондри	п. И. Хомів	Грицько (школярі)	Єв. Батрак
Штукаревич, Тома Сидорович	п. Ю. Яромчук	Луцько (школярі)	В. Батрак
Плитка, соцький	п. И. Хомів	Домид (школярі)	І. Моирий
Конорудзяк, російський урядник	п. Ів. Ганц	Стоцько (школярі)	І. Пелох
Лейба Дувидович Мондрик	п. М. Трач	Івась (школярі)	Ол. Рудик
		Панас (школярі)	Вол. Петрів

З сільського житя російської України. (С. Зіневича).

Режисер: п. Іван Бугера. Дірiґент: п. М. Климнів.

Музика п. Ст. Цимбрівського.

Ціни місць: Крісла І-рядні 75 ц., ІІ-рядні 50 ц. Місця стоячі 35 цнт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ! 17—18

Вп. Родимцї! Укр. Тов. „Просьвіта", знане всїм зі своїх представлень, дає нагоду своїм любителям побачити нову, дуже поучаючу, а притім надзвичайно сьмішну штуку. Тож хто бажає побачити щось нового, а притім насьміятись до несхочу, повинен прийти, на що Тов. „Просьвіта" запрашає, а певно, що нїхто не пожалує. По представленю буде принїт Укр. Товариств і Братств, а потім всїм кождий буде мати нагоду вступати в члени Товариства і Р. Н. С. Тикети вже можна дістати у касієра п. Ів. Семана, 78 E. 1 St., (2 floor back) або у предс. Ів. Жовнір, 184 E. 3 St. (Room 8).

КОМІТЕТ.

КАСОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С.
за місяць марець 1914.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	433.11	117.	105.54
2.	115.00	118.	15.63
3.	208.76	119.	16.25
4.	62.92	120.	95.00
5.	113.10	121.	155.73
6.	55.00	122.	72.66
7.	236.91	123.	78.65
8.	81.06	124.	160.84
9.	168.00	125.	12.51
10.	140.11	126.	65.68
11.	55.30	127.	108.39
12.	128.76	128.	55.90
13.	53.29	129.	71.58
14.	166.94	130.	51.68
15.	63.23	131.	36.25
16.	328.46	132.	51.59
17.	35.00	133.	125.92
18.	41.96	134.	45.85
19.	64.60	135.	110.10
20.	139.75	136.	80.32
21.	30.56	137.	19.69
22.	22.77	138.	13.24
23.	118.00	139.	37.50
24.	27.50	140.	82.74
25.	69.48	141.	66.57
26.	35.00	142.	75.55
27.	93.06	143.	87.50
28.	377.68	144.	22.31
29.	156.33	145.	33.60
30.	139.79	146.	25.11
31.	15.88	147.	90.69
32.	48.75	148.	33.23
33.	363.15	149.	96.70
34.	26.25	150.	10.42
35.	61.25	151.	37.43
36.	70.41	152.	71.75
37.	106.98	153.	45.04
38.	132.13	154.	66.25
39.	98.86	155.	145.67
40.	90.95	156.	35.50
41.	44.98	157.	119.16
42.	172.78	158.	50.01
43.	33.75	159.	41.59
44.	13.75	160.	65.03
45.	55.18	161.	55.00
46.	205.05	162.	130.40
47.	86.52	163.	37.50
48.	134.63	164.	11.25
49.	30.00	165.	108.34
50.	17.82	166.	65.00
51.	47.50	167.	55.32
52.	22.44	168.	87.99
53.	196.03	169.	54.45
54.	27.29	170.	78.61
55.	162.80	171.	17.19
56.	62.07	172.	65.85
57.	68.07	173.	33.75
58.	132.78	174.	32.50
59.	39.06	175.	66.78
60.	16.85	176.	41.25
61.	129.33	177.	20.00
62.	23.44	178.	42.00
63.	123.33	179.	102.90
64.	47.27	180.	41.25
65.	95.19	181.	9.69
66.	67.65	182.	102.48
67.	19.33	183.	36.15
68.	22.25	184.	68.90
69.	34.33	185.	76.10
70.	162.35	186.	59.79
71.	37.50	187.	80.17
72.	118.25	188.	116.37
73.	21.89	189.	30.00
74.	18.75	190.	24.46
75.	43.05	191.	65.25
76.	72.85	192.	94.61
77.	40.00	193.	49.75
78.	306.35	194.	67.46
79.	41.10	195.	23.60
80.	46.85	196.	58.85
81.	67.55	197.	84.80
82.	102.21	198.	38.23
83.	18.21	199.	59.85
84.	25.94	200.	32.10
85.	262.43	201.	32.92
86.	43.75	202.	22.19
87.	40.67	203.	38.66
88.	15.94	204.	40.38
89.	13.75	205.	29.48
90.	43.75	206.	56.68
91.	129.59	207.	49.41
92.	100.36	208.	53.23
93.	24.10	209.	132.25
94.	53.79	210.	31.98
95.	104.00	211.	29.63
96.	122.20	212.	50.00
97.	29.85	213.	86.27
98.	46.25	214.	37.83
99.	149.17	215.	27.66
100.	22.61	216.	58.25
101.	9.38	217.	76.40
102.	120.16	218.	72.56
103.	32.00	219.	84.10
104.	181.58	220.	35.16
105.	37.68	221.	115.38
106.	164.31	222.	122.64
107.	54.83	223.	99.09
108.	169.18	224.	58.23
109.	85.53	225.	125.69
110.	38.10	226.	35.73
111.	62.35	227.	88.75
112.	23.86	228.	31.25
113.	61.20	229.	185.72
114.	79.50	230.	84.00
115.	52.00	231.	82.10
116.	36.15	232.	53.44

Відділ	запл.	Відділ	запл.
233.	25.44	309.	35.70
234.	70.90	310.	84.55
235.	53.96	311.	22.49
236.	18.91	312.	55.55
237.	93.32	313.	40.68
238.	26.90	314.	16.10
239.	117.35	316.	37.27
240.	23.10	317.	41.10
241.	15.21	318.	45.88
242.	35.96	319.	36.37
243.	19.80	320.	24.69
244.	33.91	321.	8.13
245.	106.08	322.	15.69
246.	53.42	323.	34.08
247.	62.44	324.	23.56
248.	97.13	325.	70.48
249.	56.27	326.	39.96
250.	169.88	327.	66.05
251.	45.43	328.	21.67
252.	43.44	329.	53.60
253.	53.23	330.	51.38
254.	28.45	331.	39.48
255.	43.75	332.	66.18
257.	29.39	333.	13.23
258.	29.17	334.	6.88
259.	66.43	335.	27.50
260.	96.72	336.	46.75
261.	50.95	337.	26.98
262.	13.96	338.	80.27
263.	18.34	339.	51.75
264.	45.25	340.	29.69
265.	81.25	341.	39.07
266.	47.50	342.	36.62
267.	32.19	343.	22.19
268.	61.25	344.	29.44
269.	37.50	345.	46.50
270.	48.94	346.	11.25
271.	44.48	347.	34.37
272.	40.73	348.	24.67
273.	53.00	349.	21.25
274.	43.65	350.	36.91
275.	123.64	351.	14.32
276.	95.58	352.	7.77
277.	49.36	353.	40.45
278.	89.05	354.	23.14
279.	37.50	355.	27.00
280.	23.75	356.	31.98
281.	32.50	357.	26.36
282.	32.30	358.	15.42
283.	39.07	359.	41.20
284.	15.73	360.	41.01
285.	15.73	361.	30.27
286.	18.13	362.	19.48
287.	21.25	363.	30.56
288.	43.09	364.	22.62
289.	54.67	365.	57.09
290.	24.38	367.	33.05
291.	18.34	368.	35.01
292.	79.22	369.	48.81
293.	68.96	370.	19.19
294.	53.09	371.	23.89
295.	34.71	372.	21.67
296.	48.03	373.	27.71
297.	31.58	374.	18.35
298.	45.00	375.	26.80
299.	57.20	376.	29.15
300.	108.37	377.	38.48
301.	76.64	378.	25.58
302.	31.25	379.	51.23
303.	34.05	380.	23.00
304.	64.10	381.	21.15
305.	25.21	382.	14.67
306.	26.05	383.	43.75
307.	18.86	384.	26.10
308.	24.69	385.	30.00

Шарипонь на морґеч і %	867.11
Зворот мастку від. 163	35.00
„Свобода" на капітал і %	123.25
Прихід за міс. марець б. р. є	25.025.40

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Обіцяк Дмитро, Вілксбері, Па.	1.000.00
Стефанович Марія, Пітсбурґ, Па.	500.00
Зварич Кузьма, Ормрод, Па.	500.00
Новіцький Климентій, Олифант, Па.	500.00
Підлипчак Анна, Джерзи Сіти, Н. Дж.	1.000.00
Гамарський Іван, Мт. Кармел, Па.	1.000.00
Денко Іван, Форд Сіти, Па.	400.00
Ґаблюх Василь, Олифант, Па.	1.000.00
Гілчанський Андрій, Нантікок, Па.	1.000.00
Пачапа Іван, І. Шікаґо, Інд.	1.000.00
Сирко Теодор, Пітсбурґ, Па.	400.00
Сипрць Іван, Ґлен Лайон, Па.	1.000.00
Ілик Стефан, Клівленд, О.	500.00
Напованець Семан, Елїзабет, Н. Дж.	1.000.00

Запомога по бл. п.:

Мачуґа Анна, Фредеріктавн, Па.	400.00
Попович Марія, Джепет, Па.	400.00
Татарин Пелягія, Шікаґо, Ілл.	400.00

Запомога для:

Репац Богдан, Карлісл, В. Ва.	300.00
Бурдіян Стефан, Ню Йорк, Н. Й.	25.00
Садецька Марія, Ню Йорк, Н. Й.	50.00
Возняк Томаш, Ню Бріten, Конн.	800.00
Ґец Михайло, Картерет, Н. Дж.	100.00
Черняк Павло, Тавер Сіти, Па.	100.00

Сиріtська часть по:

Малош Юрій, Дунмор, Па.	600.00
„Просвь. Ком." за лютий	788.80
„Свобода" орган Р. Н. С.	2.000.00
Платня Голов. Уряду	270.00
Друки для Р. Н. С.	313.45
Нагорода орґанізатора	63.50
Адмінiстрація	269.41
Розхід за міс. март є	17.680.16

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за март б. р. є	25.025.40
Готівка з кінц. лютого остала	119.170.80
Весь прихід є	144.196.20
Розхід за март є	17.680.16
Готівка з кінц. марта остає	126.516.04
На позичках	28.650.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	30.000.00
Рент від реальности	5.158.78
Весь масток Р. Н. Союза з кінц. марта виносить	209.824.82

З того:

Фонд сиріtський	54.408.68
„ резервовий	120.614.17
„ бідних	10.915.67
„ шкільний	9.437.45
„ розпорядимий	14.448.85
Разом	209.824.82

МАЄТКОВИЙ БІЛЯНС Р. Н. СОЮЗА З ДНЕМ 31. МАРТА, 1914 р.

Стан чинний.

Готівка в банках	$131.674.82
На позичках	28.650.00
Реальність	19.500.00
„Свобода"-друкарня	30.000.00
	$209.824.82

Стан довжний.

Власні фонди.

Резервовий	$120.614.17	
Розпорядимий	14.448.85	
Убогих	10.915.67	
Шкільний	9.487.45	$155.416.14

Чужі фонди.

Сиріtський	$54.408.68
	$209.824.82

Д. Капітула, гол. предс.
С. Ядловський, гол. ф. секр.
А. Шаршонь, гол. касієр.

СПРАВОЗДАНЄ Р. МОЛ. СОЮЗА
за місяць марець 1914.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	16.45	53.	50
2.	7.00	55.	7.90
3.	10.35	57.	15.15
4.	3.40	58.	4.50
5.	3.82	59.	3.50
6.	26.78	60.	4.50
7.	4.50	61.	5.40
8.	18.80	62.	90
9.	7.40	63.	3.85
10.	1.75	64.	12.25
11.	2.25	66.	10.25
12.	8.10	67.	18.90
14.	68	68.	1.60
15.	4.25	69.	32.75
16.	7.00	70.	5.40
18.	11.70	71.	2.05
19.	1.67	72.	1.50
20.	3.00	73.	25
22.	19.80	74.	1.50
23.	14.00	75.	9.25
24.	8.15	76.	26.75
25.	11.70	77.	5.20
26.	28.85	78.	13.45
27.	3.85	81.	4.85
28.	7.55	82.	2.05
29.	5.25	83.	10.15
30.	24.85	84.	8.40
31.	4.25	85.	4.45
32.	15.65	86.	1.63
33.	8.50	87.	3.50
34.	6.00	88.	4.25
35.	3.00	89.	2.70
36.	8.35	90.	10.60
37.	5.90	93.	1.50
38.	12.45	94.	10.50
39.	9.55	96.	7.20
40.	8.85	97.	2.85
41.	2.95	98.	1.10
42.	4.50	99.	4.50
43.	1.35	100.	95
44.	8.25	101.	10.70
45.	11.05	102.	1.40
46.	5.40	103.	5.40
47.	1.25	104.	23.05
48.	25	106.	1.50
49.	6.30	107.	2.75
50.	15.30	108.	4.73
51.	1.58	109.	3.25

Відділ	запл.	Відділ	запл.
110.	5.23	151.	2.70
111.	4.73	152.	4.37
112.	17.85	153.	3.60
113.	12.15	154.	3.25
114.	2.25	155.	8.35
115.	4.15	156.	2.00
116.	2.50	157.	5.00
117.	75	158.	2.25
118.	14.00	159.	3.83
119.	75	160.	6.30
121.	3.25	161.	3.20
122.	90	162.	5.54
123.	9.25	163.	2.95
125.	4.75	164.	4.50
126.	4.10	165.	2.95
127.	6.30	166.	8.60
129.	3.60	167.	5.25
130.	2.95	168.	8.10
131.	3.85	169.	75
132.	3.85	170.	5.50
133.	2.10	171.	6.55
136.	2.70	172.	2.55
138.	4.50	173.	4.35
139.	1.65	174.	7.05
140.	5.48	175.	2.70
141.	5.40	176.	3.25
142.	75	177.	5.70
144.	1.00	178.	4.50
145.	4.50	179.	3.60
146.	1.25	180.	2.75
147.	2.25	181.	2.95
148.	2.05	183.	2.15
150.	5.00	184.	3.75

Прихід за міс. март є	981.47

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Настя Ппокоп, Гейлвуд, Па.	300.00
Олена Панчишин, Сиракюз, Н. Й.	100.00
Платня Голов. Уряду	20.00
Розхід за міс. март є	420.00

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за март б. р. є	981.47
Готівка з кінц. лютого остала	25.252.50
Весь прихід є	26.233.97
Розхід за міс. март є	420.00
Готівка з кінц. марта остає	25.813.97

Д. Капітула, гол. предс.
С. Ядловський, гол. ф. секр.
А. Шаршонь, гол. касієр.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ, ЗЕМЛЯКИ, ЗА СТАРИЙ КРАЙ! ЗБИРАЙТЕ ДАТКИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" І ИНШІ НАРОДНІ ПОТРЕБИ!

Головний Уряд „Р. Н. Союза".

Предсїдатель:
Дмитро Капітула,
Box 565, McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Білин,
1710 W. 44th St., Chicago, Ill.

Місто-предсїдатель:
Василь Суван,
Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Стефан Милянович,
193 Grand St., Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко,
Box 156, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів,
56 Sussex Str., Jersey City, N. J.
Петро Мотало,
1436 W. Erie St., Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович,
11 Chmelnicky St., Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак,
237 Churchil St., McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи":
Осип Стеткевич,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи":
Андрій Савка,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St.. (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, предсїдатель,
4105 N. Avers Ave. Chicago, Ill.
А. Горбаль, касієр,
135 Main St., Derby, Conn.
Е. Струтинська, секр.,
714 Bickerdike St., Chicago, Ill.
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Д. Андрейко,
147 Broad St., New Britain, Conn.
Др. І. Копистяниський,
W. Pine St., Shamokin, Pa.
Ю. Павчак,
68 N. 8 St., Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЦЬВІТЕНЬ 1914 р.

Член на ціле посмертне платить $1.25 а на половину посмертного 73 цнт.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія Вел.. від. 168, повідомляє всїх своїх членів, що дня 3-го мая відбуде ся піврічний мітінґ. Кождий член має явити ся точно о год. 3-ій попол. на мітінгу, бо є дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся на мітінгу, то заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. На мітінгу буде приниматн ся нових членів, без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — А. Бажан, предс.; М. Бельнїв, секр.; І. Денис, кас.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 255, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбуде ся 10-го мая с. р. На тім мітінгу кождий член місцевий мусить явити ся, бо є дуже важні справи до полагодження. Неявившнй ся член заплатить кару 50 ц.. а урядник $1.00. Позамісцеві члени мають вирівнати свої довги. На річнім мітінгу буде принимати ся новоприступаючих членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Д. Ворик, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 308, повідомляє всїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 17 мая о год. 2-гій попол. відбудеть ся піврічний мітінґ. Кождий член має явити ся на мітінгу. Рівнож буде принимати ся на мітінгу нових членів до Братства за половину вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — В. Шаламій, предс.; О. Петришин, секр.

ІСТ ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, подає до відома всім місцевим і позамісцевим своїм членам, що дня 10-го мая с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім будуть дуже важні справи до полагодження. Контрольори мають здати своє справозданє. Відтак переведеть ся вибір нового уряду. Членів, котрі хотять заслужити собі памятковий дарунок в тім ювилейнім роцї, просить ся приєднати на тім мітінгу як найбільше число нових членів. Нових членів буде принимати ся до Братства за пів вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Кождий член має явити ся на мітінгу. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разї будуть вичеркнені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявившнй ся член заплатить кару 50 ц.. а урядник $1.00. — С. Щубеляк, предс.; І. Бурий, кас.; Й. Залановський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 311, повідомляє всїх своїх як місцевих так і позамісцевих членів, що дня 26-го цьвітня 1914 р. відбуде ся спеціяльний мітінґ о год. 1.30 попол. в гали ч. 314 Іст 7-ма стр. Виділ Товариства просить всїх членів безуслівно явити ся, бо є дуже важна справа до полагодженя. Хто не прибуде на мітінґ, сей наразить ся на кару після § 25 статута Товариства. Просить ся еще раз всїх членів точно в означенім часї прибути, бо мітінґ має покінчити ся до год. 4-ої. — О. Хомиї, предс.; П. Прокопяк, кас.; М. Цаповський, секр.

ПОЗІР РУСИНИ НЮАРКУ І ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ 26-го ЦЬВІТНЯ С. Р.

відбудеть ся в гали

66 So. Orange Ave., cor. Broome St.. Newark, N. J.

Всенародне Віче

Початок точно о год. 3-ій попол. Вступ вільний.

Просить ся всїх Русинів-Українців з Нюарку і околичних плейзів численно прибути на віче.

Предметом віча буде: Нужда і голод в старім краю: Еміґрація Русинів-Українців і инші важні справи.

КОМІТЕТ.

П О Д Я К А.

Отсим складаю сердечну подяку Р. Н. Союзови за скоре виплаченє менї посмертного по моїм мужу бл. п. Андрію в квоті $850.00. Нехай Бог допоможе Р. Н. Союзови і надальше працювати для добра нашого народа. Братя і Сестри! Вступайте в члени Р. Н. Союза, а найдете опіку для своїх діточок в нещастю.

Рівнож складаю сердечну подяку всім Пов. Членам 249 від. Р. Н. Союза. Нехай не буде нї одного нашого земляка, котрий не належав би до Братства і до Р. Н. Союза. — Марія Гільчаньська, від. 249. Р. Н. С., Елмайра, Н. Й.

П О Д Я К А.

Отсим складаю сердечну подяку Р. Н. Союзови за скоре виплаченє менї посмертного по моїм братї бл. п. Іванї в квоті $1000.00. Нехай Бог допоможе Р. Н. Союзови і на дальше працювати для добра нашого народа, а ви, Братя і Сестри, вступайте в члени Р. Н. Союза і дайте опіку собі і вашим діточкам в нещастю. Ще раз дякую Гол. Урядови Р. Н. Союза, Урядови Віддїлу 27 і всім членам Р. Н. Союза та желаю їм многих і щасливих лїт. — Андро Спирць, Элен Лайон, Па.

ДО ВІДОМА ТОВАРИСТВАМ І БРАТСТВАМ В НЮ ЙОРКУ!

Отсим повідомляємо Хв. Товариства і Братства в Ню Йорку, що наше Тов. „Просьвіта", від. 204 Р. Н. Союза, винаймило на день 21 падолиста 1914 р. і 17 цьвітня 1915 р. галю на представленя. Тому просимо Впов. Урядників Товариств і Братств в тих днях здержати ся від уряджуваня торжеств або забав. — За Уряд: І. Жовнір. предс.. Н. Люлик, кас.: М. Гупаловський, секр. рекорд.

ТОВ. УКР. ХОР В НЮ ЙОРКУ

відограє представленє

„Н А Й М И Ч К А"

драма на 5 дїй Івана Тобилевича (Корпенка Карого)

В СУБОТУ, ДНЯ 25-го ЦЬВІТНЯ 1914

в гали церковній ч. 28 Е. 7-ма ул. в Ню Йорку.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Музика тов. ім. М. Лисенка.

Режісер П. Петрів. 17*

ПОЗІР! РУСИНИ ПОЗІР!

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює

Тов. ім. М. Лисенка

В СУБОТУ, ДНЯ 2-го МАЯ С. Р.

в Capital Hall, Broadway & 22nd St.. в Bayonne, N. J.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 6.30 ВЕЧЕРОМ.

На сей Баль запрашає ся Русинів і Русинок як місцевих так і з околиці.

Прийдіть погуляєм
Тай весело засьпіваєм.

ЗА КОМІТЕТ:

М. Федишин, Т. Задорецький, Й. Ваславський,

17-18

В Е Л И К И Й Б А Л Ь

устроює

Товариство „Єдність"

В СУБОТУ ДНЯ 25. ЦЬВІТНЯ 1914 р.

в Ліберти Гол, 255-63 Іст Гавстон стріт, в Ню Йорк, Н. Й.

На баль запрашаємо всї українські товариства і братства місцеві і з околиці.

Вступ 25 центів, а для комплетних товариств і братств лиш 10 центів гетчек.

За добру забаву ручить

17 **КОМІТЕТ.**

Заходом тов. „Запорожська Січ" в Ансонії-Дерби, відбуде ся

ДНЯ 26. ЦЬВІТНЯ С. Р.

о 4. год. попол. в Дерби в галї „Дерби Тієйтер"

К О Н Ц Е Р Т

в память 100-лїтної річниці уродин Т. Шевченка.

17* **ВСТУП 15 ЦНТ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Руська кат. парафія в Шамокін, Па., пошукує **ДЯКОУЧИТЕЛЯ**. Вимагає ся ґрунтовного знаня провадження хору. Посада до обнятя зараз. Услівя устно. Адреса: Rev. John Konstankewicz. Shamokin, Pa.

КОНКУРС НА ДЯКОУЧИТЕЛЯ. Услівя слідуючі: Сьвідоцтво з іспиту дяківського, сьвідоцтво моральности від сьвященика з послїдного побуту, вмілє провадженє хору, уряджуванє представлень, веденє школи і робленє порядків в церкві. Платня: $40.00 місячно, безплатнє мешканє в парафіяльнім домі і доходи після статута Тов. дяківського, потвердженого Преосьвященним Владикою. Коли нарохія буде виділа щиру працю і знанє своєї річи, може й підвисшати пенсію. Голоситись належить на адресу: Rev. E. M. Baransky, Box 7. Northampton, Pa.

Пошукую свого брата **ТЕОФІЛЯ КУЗЬМУ** у важній спадковій справі. Він походить з села Печенія, Галичина. Виїхав перед 7-ма лїтами до Вінніпеґ, Канада. Хто донесе менї про його докладну адресу, дістане $10.00 нагороди. Roman Kuzma, 53 North 6th St., Brooklyn, N. Y. 16-17

Пошукую свою доньку **МАРІЮ ЛЕВИЦЬКУ**, родом з Васючина, пов. Рогатин. Прибула до Америки перед 3 роками. Має перебувати в Пасайк, Н. Дж. Хто би знав про місце її побуту або вона вама, нехай пише на адресу: Tekla Levicka, 55 Han St., Rochester, N. Y. 17

Де є **КАТЕРИНА РИДИШ**, родом з Рівні, пов. Лїско. Перед трома роками втїкла з К. Лїсковським від мене. Має находити ся недалеко Шікаґо, Ілл. Хтоби знав, нехай дасть знати на адресу: Michael Rydysh, 2612 S. 2nd St., St. Louis, Mo. 17

Пошукую **МАРІЮ СТОЦОВЯК**, зі села Городок, пов. Лїско. Виїхала до Америки в маю 1913 р. і до тепер нема про неї жадної вісти. Хтоби знав про місце її побуту, нехай голосить ся на адресу: Fed Stocowiak, 355 Woodland Ave., Youngstown, O. 17-19

Пошукує ся **ЗДІБНОГО РІЗБАРА**, Русина, до робіт церковних в дереві, робота є на довший час. Голоситись до: Іван Луговяк, 135 Warrington, Ave., Pittsburgh, Pa.

Пошукую свого шваґра **ПЕТРА ЛЕНЬКА** зі села Чорноговиці, пов. Збараж, Галичина. Хто би знав, де він перебуває, або він сам, нехай зголосить ся до мене в важній справі: Сахар Пласконь, 9 Grove St , Seymour, Conn.

АКАДЕМИК глядає від 15 цьвітня лекції або відповідного заняття. Зголошеня посилати на адресу: А. Бачовський, 33 Mitchell St., West Orange, N. J. 17

ФАРМА ДЕШЕВО НА ПРОДАЖ. 40 акрів землї з лїсом, 2 доми, 2 корови, 1 кінь і всякі знаряди рільничі. Фарма находить ся в добрім положеню, близько фабрик і міста. Цїна 1.350 долярів. Пишіть на адресу: M. Shibidzura, West Willington. Conn.

Р О Д И М Ц І Н А Ф А Р М И.

Де свої люди з Галичини вже осїли, де земля добра і все є на місци, 40 акрів, близько міста, за $400.00 на сплату. Зачаті фарми можна набути вже з будинками на сплати.

Приїзджайте до своїх і купуйте землю. Папері в порядку.

T. Korzeniowski, Alger, Mich.

ЗНАЙДІТЬ ПРИЧИНУ.

В разї всякого випадку старайте ся віднайти причину, щоби на будуче сему запобічи. Належить се рівнож робити в случаях нагльої хороби, ослабленя або нервовности. Очевидно, що першим вашим старанєм буде найти средство, котре усуне дотичну хоробу. Коли причиною слабости є недиспозиція жолудка або кишок, то Трінера Американський Елїксір Гіркого Вина принесе вам найскорше пільгу. Він вичистить скоро ваш орґанізм і піднесе всї органи до працї.

Коли терпите на затверджене, не найдете лїпшого лїку, бо нїколи не треба збільшати його скількости. Є він також дуже добрий на случай втрати апетиту, при внутрішних болях, нервовности і блїдиці. В друґсторах.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

ЮЛІЯН ПАВЧАК

209 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕНЯ ПРИНИМАЄ НАЙМЕНШЕ 14 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕНЄМ.

JOSEPH GALVANEK

старокраєвий позолотник

307 E. 76 Str., New York, N. Y.

Принимає всякі роботи позолотарські до церквий, як іконостаси, престоли, кивоти і т. и.
Робота гарна а цїна приступна. 13—26

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ЧИТАТИ І ЗНАТИ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ОТСІ ТВОРИ:

Кобзар, нове повне виданє	60
Кобзар, з образками	1.00
Кобзар, II. часть	1.50
Твори Т. Шевченка, I. і II. часть, опр.	1.60
Твори в гарній оправі	2.00
Малий кобзар, з образками	25
Ілюстр. Шевченківська Бібліотека, 24 книж.	1.25
На вічну память Т. Шевченкови	50
Шевченко, Українофіли і соціялїзм	1.00
Тарас Шевченко і Галицька Україна	10
Назар Стодоля, драма	20
Тарас Шевченко, драма	20
Найбільші Сини України, 24 портрети	25
Портрет Т. Шевченка	25
Медалї Т. Шевченка	1.50
Посткарти в красках, 1 доз.	50

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ

накладом Руської Книгарні отсі книжки:

Русько-Англійський Листовник, 288 стор.	75
Єлисавета, мученица на австрійськім престолї у сьвітлї правди, цїна	60
Що стало ся з Рудольфом	60
Іван Дурак та инші оповіданя, цїна	25
Луць Заливайко і його син, з образ., цїна	25
Листи з пекла і Лист шинкаря до черта	25
Мандрівки та пригоди шляхтича Чвань-ківського	50
Пригоди сироти дівчини	40
Пісня за Єлисавету	5
Печера Пустинника	30
Болеслав, доля сина Ґеновефи	25

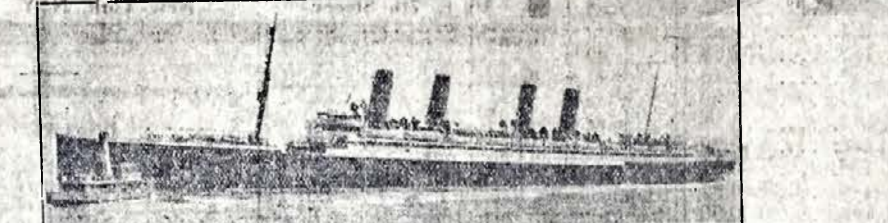
До кождого замовленя даром стїнний ювілейний календар Т. Шевченка.

Наша адреса:

RUSKA KNYHARNIA

850 Main Street, Winnipeg, Man.

NORTH GERMAN LLOYD

КОРАБЕЛЬ KAISER WILHELM DER GROSSE ВІДІЗДЖАЄ 28. ЦЬВІТНЯ О ГОД. 1. В НОЧИ

впрост до Бремен

без ніяких пересідань і без перерв, які припізнювали би їзду через пересїданє пасажирів I-ої і II-ої кляси.

Одинокий експресовий корабель призначений виключно до перевозу пасажирів III-ої кляси і міжпокладу. Цїлий корабель є до їх услуг з купелями і збірними галями; жіноча музика і галї до куреня, спацерові поклади і крісла.

„КОРОЛЬ КОРАБЛІВ"

їде лиш сім днів до Бремен. Памятайте назву „Кайзер Вільгельм Дер Гроссе". Погляньте на Вашу карту ще перед заплаченєм за нюагентови.

Голосіть ся до:

OELRICHS & COMPANY, Ґенеральний Агент,
5 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

або до котрогонебудь місцевого агента.

УВАГА І РАДА ДЛЯ КУПУЮЧИХ ФАРМИ!

ВЕСНА — СЕ НАЙВІДПОВІДНІЙША ПОРА КУПУВАТИ ФАРМИ. Купуючи фарму сейчас на весну, власитель розпочинає і сейчас на ній працювати. Тимсамим і гроші, які за фарму заплатив, вже від дня купна приносять дохід.

Шкода тратити дорогий час на переписку, в листі недасть ся всего описати як слід. ХТО ДІЙСНО МАЄ ЗАМІР КУПИТИ ФАРМУ, ТО З ДОБРОЮ ЗЕМЛЕЮ І В ДОГІДНІЙ ОКОЛИЦІ, НЕХАЙ ВІДЖАЛУЄ КІЛЬКА ДОЛЯРІВ І ПЕРЕЇДЕ СЯ НА МІСЦЕ ДО МІЛВІЛ. Н. ДЖ. Найдогіднійші дні в тижни є субота, неділя і понеділок. Перед приїздом напишіть на адресу: П. ВАСИЛЯ МАТОЛИЧА, менаджера кольонізаційної компанії. 326 W st Main St, Millville. N. J. лист, повідомляючи про день приїзду. На стації желізничій буде Вас очікувати наш заступник, який подасть Вам всі потрібні інформації. Не дайте себе звести намовам ріжних покутних агентів, які лише шукають за жертвою, щоби її оциганити і затуманити.

Відносіть ся до нас з повним довірєм. Ми є в стані задоволити вповні кождого купуючого. Для людий, що мають більше покладної готівки, маємо на продаж фарми вже готові з будинками, знарядами господ. і інвентарем — в ріжних розмірах і в ріжних цінах.

Найвисша пора стати паном на власній землі.

THE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY
MILLVILLE TRUST BUILDING.
19-20 High Street, Millville, N. J.

R. J. Glick Агент асекураційний від огня.
Офіс находить ся 1—
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

В Америці не повинно бути ані одного Русина-Українця, який не належав би до Р. Н. Союза, одинокої нашої організації на чужині.

ІВАН НЕМЕТ

б. заступник ц. і к. КОНЗУЛЯ

457 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

395 BROADWAY NEW YORK — 1597 SECOND AVE., NEW YORK — 150 SECOND ST., PASSAIC, N. J.

ОДЕРБЕРГ-ШЛЕСК-АВСТРИЯ. 17—

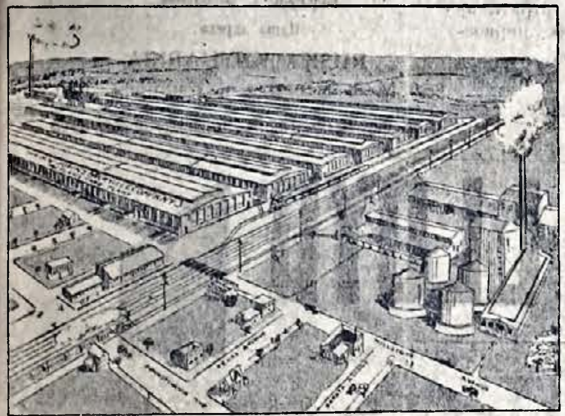
„Висилаючи гроші до краю почтово чи телеграфічно, викуповуючи шифкарти чи переводячи справи нотаріяльні, памятайте на адресу чоловіка який стоїть від трийцять літ на сторожи ваших інтересів і обслугує кождого чесно, скоро і добре".

JONH NEMETH, 457 Washington St., New York.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

Нове Місто!

Будусть ся в Менвіл. Н. Дж., в околиці фабрик і промислових підприємств Г. В. Джанс-Менвіл Компани, яке коштує міліони долярів і лежить напроти посілостий Брукс і Брукс Корпорейшен.

РОЗКЛАДИ ЇЗДИ І ПРОВІДНИКИ

Lehigh Valley Railroad

всілякого виданя, описуючи промислові заклади в Менвіл, подають слідуюче:

Місто Менвіл, зване давнійше Гілсборо, є місцевостию, яка незвичайно скоро зростає, бо є положена на перехрестю трох желізничих шляхів, а іменно: Лігай Валі, Ню Джерзи Сентрал і Філаделфія - Рідінг. Се місто стоїть в близьких зносинах з Ню Йорком, бо є віддалене всего 36 миль. Значне число домів вибудовано для вигоди робітників, що працюють в Джанс-Менвіл Ко. Коли згадані фабрики розпічнуть правильну роботу, тоді буде й нагода для енергічних людий заложити на місци торговельні бизнеси.

Менвіл Провідник пише осьщо:

Підчас друкованя нашої книжки довідуємо ся, що в Менвіл приступлено до будови найбільших закладів промислових в сьвіті — виробів магнезії, асбесту і матеріялів на криттє дахів. Ся фабрика дасть працю для 5.000 робітників. Крім сего буде виконувати ся креозотові роботи.

Отся велика армія робітників з жінками і дітьми осягне небавком 20 тисячів людности, для якої будуть конечні доми, живність, одіж, забави і инші потреби щоденні.

БУДІВНИЧІ, СПЕКУЛЯНТИ І ПРОМИСЛОВЦІ КОРИСТАЙТЕ З СЕЇ НАГОДИ.

ДОГІДНІ ЛОТИ **Сімдесять пять дол.** І БІЛЬШЕ

ДОГІДНІ СПЛАТИ БЕЗ ПРОЦЕНТУ.

ПРИ СПЛАТАХ УЗГЛЯДНЯЄ СЯ НА СЛУЧАЙ ХОРОБИ.

Памятайте, що посілости Брукс і Брукс Корпорейшен є положені при стації і напроти фабрик і закладів промислових Менвіл Ко.

Памятайте, що акта власности Брукс і Брукс Ко. є гарантовані через Фіделиті Трост Ко. і Ню Джерзи Тайтел і Ебстракт Ко.

Памятайте, що президент Брукс і Брукс Ко. веде інтерес вже 27 літ.

Памятайте, що солідність Брукс і Брукс Ко. є висока цінена, о чім може Вас запевнити богато людий.

Памятайте, що промислові агенти з Р. Г. Дун і Брадстріт дадуть Вам запоруку щодо фінансових услівий нашої компанії.

Безплатний переїзд кождої неділі як і в днях в тижни.
Пишіть, зголошуйте ся або телефонуйте по тікети і близші інформації.

The Brooks & Brooks Corporation
(Працює 27 літ в тім бизнесі).
54 West 34rd Street, New York, N. Y.

ФІЛІЇ:
Бюро в Алентавн — 30 South 7th St., Allentown, Pa.
Бюро в Потсвіл — 116½ Market St., Pottsville, Pa.
Бюро в Вілксбері — 106 Second National Bank Building, Wilke Barre, Pa.
Бюро в Гейзелтон — 312 West Broad St, Hazelton, Pa.

$19.00 ДАРОМ!

Купуючи годинку впрост в фабриці, защадите найменше $19.00, а се тому, що в шторах Ви заплатите за таку годинку $25.00, підчас коли наша фабрична ціна за сю годинку виносить всего $6.00.

Єсли хочете купити таку 25 долярову годинку за $6.00, витніть сей образець і пришліть нам враз з Вашою докладною адресою, а ми вишлемо Вам сейчас годинку в гарній плюшовій касетці до вільного огляненя.

Запевняємо Вас, що кождий купуючий у нас годинку нічого не ризикує, бо має право оглянути годинку і пересьвідчитись, чи ся годинка є такою, як ми представляємо. Коли переконались, що ся годинка дійсно вартує $25.00 і що вона є 14 К. Gold Filled, гарантована на 20 літ і має славний сьвітовий осередок, тоді заплатіть агентови $6.00 і кілька центів за пересилку. 16—17

Направляємо наші годинки даром через 20 літ, або вимінюємо на нові.

УВАГА! На жадане висилаємо великі ілюстровані каталоги.

NATIONAL COMMERCIAL CO.
505 E. 5th Street, Dept. 71. New York, N. Y.

Позір! Позір!

Такого єще не було!!!

ЗА $1.00 ЗАДАТКУ І $1.00 ТИЖНЕВО

купить кождий з Вас прегарну льоту величини 25 x 100

в LAKE VIEW TERRACE
JAMESBURG, N. J., 17—20

в висоній і сухім положеню, при готовій вже улици і хіднику, в віддаленю 2 мінути ходу від Пенсильвенської стації колієвої, в гарнім місті, в котрім суть школи, костели, штори, численні фабрики і т. д.

Віддалене від Ню Йорку всего 18 миль.

ПРАВО ВЛАСНОСТИ (DEED) ГВАРАНТОВАНЕ.

Користь з купна такої льоти далеко більша як з складаня і льокованя гроший по банках.

Тож не чекайте, але голосіть ся ЗАРАЗ по близші інформації до:

BOROUGH BUILDERS, INC.
Gen. Agent G. Czarnecki
30 E. 7th Street, New York, N. Y.

Dr. WARD
СПЕЦІЯЛІСТ
МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя кільканайцятьлітна практика є до Вашої розпорядимости. Лічу найновійшими методами всі секретні недуги, сифіліс, затроєнє крови, утрату животности, пропуклину, розширене жил, висушене, обезсилене, ревматизм, гемороїди, як також недуги міхура і нирок. Ціни умірковані.

Єсли другі лікарі не помогли Вам, прийдіть до мене на пораду. Вволіканє є небезпечне. Пораду даю даром. Прийдіть відвідати мій анатомічний музей і побачити чоловіка здорового і в хоробі. Інтересне і поучаюче. Вступ вільний. 14-26

Dr. Ward
417 Sixt Ave., New York
Bet. 25th and 26th Sts.

Години: щоденно від 9 р. до 8 веч.; в неділі: від 10 рано до 2 поп.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. По скінченю видаємо диплом. Незаможні поліжниці можуть мати старанну обслугу даром. Лічимо всіляні хороби жінок і дітий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 24th St., Dpt. S. New York, N. Y.

Проч з бритвами!

Наш порошок усуває сейчас волосє з твари, бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слідів по собі. Висилаємо пачку того порошку за 1 долар, пробні дози за 50 центів. Пришліть 1 долар через моней ордер або в реджістрованім листі або почтовими марками, а ми сейчас вишлемо порошок з поясненем, як його уживати. 11

Адреса:
Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY ST., NEW YORK.
Потреба агентів.

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ" можна дістати отсі книжки:

За Сестрою, повість	35
Руский штукар, 218 гарних штук, до зна...	50
Русько-англійський глумач	60
Страйк	20
Рицар і смерть	5
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Принц і нуждар, оповідане	50
Страшна німота	20
Смерть	10
Степові люди	15
Як мужик ходив до царя правди шукати	15

ПРАВДИВА ГОДИНКА НА 17 кам. Elgin

з правдиво золоченою ковертою. Ми мали щастє закупити по зниженій ціні дуже велику скількість годинників впрост з фабрики. Гваранція на 20 літ. Купуючи впрост від нас, богато щадите. Нікому місцевому годинкареви не продаємо дешевше ніж вам. 15—18

Гарно гравіровані позолочувані коверти. Чудова годинка, нечувано низька ціна. Напишіть почтову карту! Добре огляньте ї, коли будете вповні вдоволені, заплатите експр. аг. $9.75 і кошти; коли ж не, то ви можете звернути, а ми повернемо всі кошти. Не купуйте дешеві, дрантиві годинки! Пишіть точно вашою адресу.

CHICAGO WATCH CO., 751 Singer Bldg., State St., Chicago.

$17 Шифкарта до краю! $17

БРАТЯ! Родимці! Майте розум! Не платіть агентам високих цін за шифкарту! Шануйте гроші! Перед купленем шифкарти напишіть до нас! Наша ціна є:

$15 ШИФКАРТА ДО КРАЮ $15.

Шифи експресові, знамениті, вдаєскора і вигідна. Спробуйте раз нас! Осібні каюти, купели, домовий харч! Виробляємо вільний переїзд границі! Чекаємо кождого на стації, проваджимо на шифу, даємо почлег — все ДАРОМ! СПІШІТЬ! НАПИШІТЬ ЛИСТ! Кождий дістає на дорогу дарунок!

$25 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $25 дол.

Пишіть на адресу:
AMERICA EUROPE CO., 109 Greenwich St., New York.
11 Число телефону 4548 Rector.

ОДИНОКА ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ
Росією а Америкою — Росією а Канадою

Точна 10-денна водорож.

Найспішнійші, найгарнійші і найбільші двошрубові пасажирські кораблі поміж Лібавою а Ню Йорком і з Ню Йорку до Ротердаму і Лібави. Низькі ціни.

Звертайтесь до:
A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pass. Agents
37 Broadway, New York, N. Y.

---

1 ДОЛ. МІСЯЧНО!

Чому-ж не мати в своїм домі грамофон, при помочи якого можна почути рідні пісні, музику і танці.

Наколи хочете бути всегда вдоволені, звернітьсяlиш до нашої фірми, яка істнує 15 літ і здобула собі славу в цілій Америці і Канаді.

Ось сей гварантований на десять літ ГРАМОФОН з 26 рекордами, котрий дотепер продавано по 55 долярів, ми продаємо тепер **лиш за $21.50**

Пришліть тілько $5.00 задатку, а ми вишлемо Вам сей прекрасний інструмент.

Маємо на складі всілякі грамофони, які продаємо на сплати по 1 дол. місячно. Маємо також на складі ріжнородні інструменти.

Жадайте нашого подрібного безплатного каталогу. 13

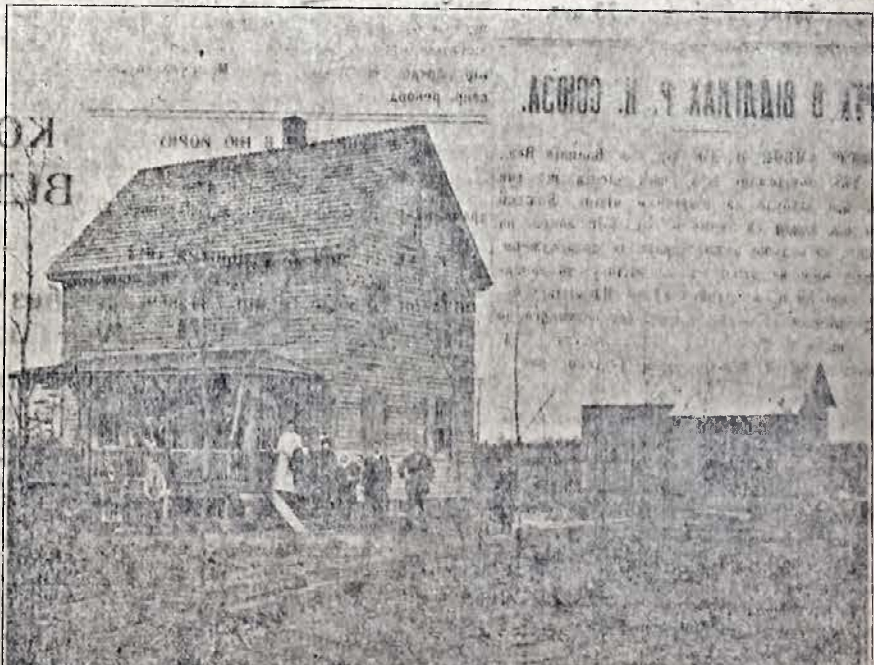
GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.
308 GRAND STREET, NEW YORK CITY.

КУПУЙТЕ ФАРМИ ЛИШЕ НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ!

Родимці! От вже й весна прийшла. А Ви чого чекаєте? Роботи годі дістати, часи для робітників заповідають ся щораз то гірші. Чиж не стати Вам власним паном на власнім господарстві? Лучаєсь Вам до сего дуже добра нагода. ВЖЕ БІЛЬШЕ ЯК 300 РОДИН ЗАКУПИЛО ФАРМИ НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Богато з них вже побудувало гарні доми і розпочало господарити. Йдіть їх слідами!

Родимці! З невеличким капіталом можете доробитись з часом красного маєтку. Наші фарми положені недалеко великого міста Мілвіл, в якім є чимало ріжнородних фабрик. Маючи вільний час при господарстві найдете кождої хвилі добрий зарібок в фабриках. От і тепер мають отворити фабрику — „Амеріка Тобако Компані", яка сама дасть занятє поверх 350 хлопцям і дівчатам.

Кождий розумний чоловік зрозуміє се добре, що се значить бути властителем фарми недалеко великого міста і фабрик. ПЯТЬ АКРОВА ФАРМА КОШТУЄ ВСЕГО $400.00. Щоби прийти в поміч нашим Родимцям, продаємо фарми на найдогіднійші сплати: ЗАДАТОК В ГОТІВЦІ ВИНОСИТЬ ВСЕГО $200.00. А РЕШТУ РОЗКЛАДАЄМО НА ЖАДАНЄ КУПУЮЧИХ НА МІСЯЧНІ РАТИ ПО $1.00 ВІД ОДНОГО АКРА.

На образку є представлений дім на руській кольонії в Мілвіл, Н. Дж. Повисший дім — се власність п. Дупшка, який перед кількома місяцями прибув на кольонію з міста Шамокін, Па. Дім зістав вибудований через наших майстрів п. Юзефка і Келеника.

Можете набути також фарми, які числять і більше як 5 акрів. На одно не забувайте, що 5 акрів — се не лот!

Не жалуйте труду, приїзджайте на місце, огляньте наші землі а певно не відїдете від нас не закупивши землі під фарму. Оглядати можна в суботу, неділю і понеділок кождого тижня. На случай Вашого приїзду просимо голоситись до п. Василя Матолича, менаджера кольонізаційної компанії, 326 WEST MAIN ST., MILLVILLE, N. J.

Кольонізаційна компанія урядила для вигоди наших кольоністів офіси в Філядельфії і Мілвіл.

В 88

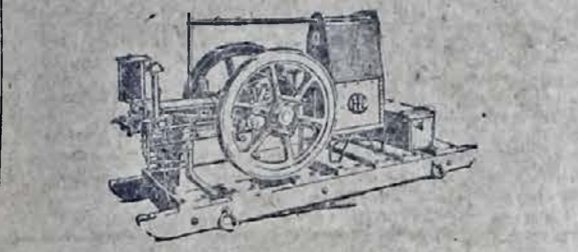
Адреса офісу в Філядельфії:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Strs.,
PHILADELPHIA, PA.

Адресу офісу в Мілвіл:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
MILLVILLE TRUST BUILDING,
19-20 High Street, Millville, N. J.

УВАГА. Всі листи, писані в руській мові просимо слати на адресу офісу в Мілвіл.

International Harvester Oil and Gas Engines

(МОТОРИ ОГРІВАНІ ПРИ ПОМОЧИ ОЛІЮ АБО ГАЗУ).

ДОБРЕ майучий ся фармер не питає ся: „Чи я маю купувати машину?" Він на се скоро згодин ся, але він сейчас запитає: „Яку машину маю купити?" І над тим мема потребй довго роздумувати.

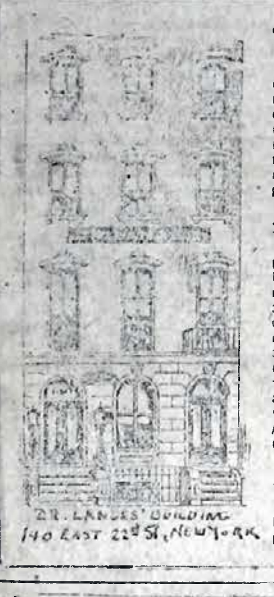
Невеличке старанне оглядене вистарчає, щоби пізнати, як велику поміч і ощадність дають машини Інтернешенел. ... сильні трибы, дуже трівалі оси і вали, знамениті цилиндри і всі прочі складові части машини.

Питайте ся чоловіка, котрий уживав і знає машини Інтернешенел. ... Він оповість вам, сількo то вони заощадили йому праці, часу і грошей.

Оглядніте всесїчого нашї машини у найближчого купця, ... Машини Інтернешенел споряджає ся після вєлших модели і в ріжних розмірах почавши від 1—60 Н. Р. (сила коня). Можна їх ужидати до високого і низшого степеня огрівання.

Маємо дуже знамениті і поучаючі книжки, які мають для вас велику вартість; на жаданє вишлемо їх і скажемо, де можете оглянути нашї машини. Вишліть лише почтову карту.

International Harvester Company of America (Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи стратили Ви терпіне, яке мали з причини Вашої недуги?

День за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком, занимаюсь лїченем хорих людий. Представте собі, кілько хорих я уже вилїчив, а кілько хорим украсив житє. Коли Вам житє надоїло через пробоване так званих лїків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім разї сейчас зверніть ся до старого опитного спеціяліста яким є

Dr. LEONARD LANDES
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лїчу уже 20 лїт з найлїпшим результатом всї недуги, як: безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серца, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і Х-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, длятого, що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходіть до звісного лїкаря: 11—

Dr. L. Landes,
140 East 22nd St., New York, N. Y., betw 3rd & Lexington Ave.
Приймає ся хорих в годинах: від 10-ої рано до 8 ої вечер, а в недїлї від 10-ої рано до 4-ої попол. — Поради даром.

До хорих Русинів по всїх закутинах Злучених Держав!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найлїпшим і найпевнїйшим успіхом ревматизм, всякі недомаганя жолудкові, недугу утроби, нирок, згрубленє жил, гемороїди, структуру або звуженє мочевого каналу, недуги венеричні, як рівнож всїлякі наслїдки тайних недуг, недуги скірні, ріжні затроєня крови і т. д. 7—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціялістів з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почтову марку.

Dr. B. HOHENBERG
304-2nd Ave., (між 17 а 18 ул.), NEW YORK CITY.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ПЕТРО ЯРЕМА
руський погребник
винаймає керичі на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

Русини Пітсбурга!

Чи Ви знаєте

що гроші, то сила?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розї вулиць

1— Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найлїпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак. уряд. банк.

BANK OF EUROPE

ПЕРШИЙ, СЛАВЯНСЬКИЙ. СТЕЙТОВИЙ БАНК В АМЕРИЦІ ПІД ДОГЛЯДОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСТИ.

FIRST AVE. Cor. 74 Str., NEW YORK, N. Y.
Капітал і надвижка $250.000.00. Щадничі вкладки $2,500.000.00.
ПРИНИМАЄ ЩАДНИЧІ ВКЛАДИ. ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ ПОЧТОЮ І ТЕЛЄГРАФІЧНО.
По інформациї пишіть в рідній мові. 17—
Банк отворений щодня від 9—3, в суботу від 9—12. В понеділки і четверги від 7—9.

ЧУДОВЕ ПРЕДЛОЖЕНЄ ОФЕРТИ — ВІЛЬНЕ

... Щоби познакомити кождого з нашою фірмою і товарами, продаємо ... Гарна годинка з позолоченою, ґравірованою коверкою, мужеська або дамська з добрим механізмом ... за 20 літ ... бритва ... файка ... портфель ... бутелька ... в посеребрянім футералї ...

Всі ... продаємо за $5.50

Рахунок: $24.00

Не будете шкодувати, коли замовите собі отсю збірку. ... Вельми до огляненя ... $5.50 ... 15—18

O. A. YALE MERCHANDISE CO., 120 S. State St., Chicago, Ill.

Жерело здоровля.

Проф. ОВЕН переконав ся, що люди терплять і не в силі позбутись терпіня тому, бо удають ся до докторів, не посідаючих практики, або до аптикарів, які не мають права на лїчене. Щоб виконувати недугу, треба конечно удати ся до доктора-спеціяліста, котрий посідає диплом наук і обширну практику.

Проф. ОВЕН має не лише диплом спеціяліста, але і обширну 34-лїтну практику, яку набув через часте лїченє і в Льондонськім шпиталю „Ді Ґрейт Госпітал оф Лондон" ... Висилає кожному свою книжку під назвою „ЖЕРЕЛОМ ЗДОРОВЛЯ".

Ґарантує він за цїлковите вилїченє хроничних, ... недуг.

СЕКРЕТНІ МУЖЕСЬКІ І ЖЕНСЬКІ НЕДУГИ. — ... венеричні недуги ...

Дайтесе, коли долягає Вам яка-небудь недуга, то опишіть її докладно, а тверди і пришліть на адресу:

Prof. OWEN, M. D.
221 E. 17th St., Dep. Y. NEW YORK, N. Y.

Ті, котрі хочуть бути лично оглянені, можуть приходити: В будні дни від год. 10-ої рано до 5-ої вечер. У вівторни і пятниці від год. 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 1-ої пополудни. 14—17

НАДЗВИЧАЙНА СПОСІБНІСТЬ!

ДАРОМ!

Купіть у нас за $6.00 найлїпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з слідуючих предметів: 1) Найновійший імпортований фоноґраф з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає і сьпіває виразно усяку музику і пісні. Кождий може мати в своїм мешканю концерт. 2) Красна гармонія з славної німецької фабрики з нотами і вказівками. 3) Гарний столовий нікльований годинник з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4) Грубо золочений дамський або мужеський годинник. — Пришлїть нам на задаток 50 центів марками, а ми вишлемо Вам 40 пуделок тютюну 4 ох родів за $6.00 і вибраний Вами презент. Решту $5.50 заплатите по відобраню товару. КОМУ СЕЙ ТОВАР НЕ ПОДОБАЄ СЯ, МОЖЕ ЙОГО НЕ ПРИНЯТИ. — З Канади і инших країв просить ся присилати $6.00 відразу.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., Dept. A. 26, 6—
130 East 7th Street, New York City.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ"

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час ... після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жаданє ...
ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств ... Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубрицї ... Р. Н. Союза".
ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ, КОНЦЕРТІВ ... ЛІВ і т. и. забав по 5 цнт. від кождої друкованої стрічки ... товариств належачих до Р. Н. Союза.
За повністї оголошеня друковані в прикрашеній формі платить ся 25 цнт. за кождий пальць. Дрібним друком 40 цнт.
ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова ... 15 слів.
КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і инші по 3 центи від слова.
ПРОПОЗИЦИЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова ... 10 слів.
Одноразове оголошеня адреси 25 центів.
2) Належитість за кожде оголошенє мусить бути прислана ... в цілости. В противнім разї оголошенє безусловно не поміщає ся. ... житись за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками.
3) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед тою виходу того числа часописи, в якім оно має бути поміщене. ... нїонь телефоном не приймає ся.
4) Його ... обходжено ... який оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить ... дакцію, а вона подасть достаточні доказ обманьства, вкине ся ... не несовісних фірм.
5) Редакція має право жадати від фірм або визначних ... присилати докази, що ведуть свій бизнес чесно і дїйсно ... жати тогo, що оголошують.
6) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має ... відкинути або перервати всяке підозріле оголошенє, не подаючи ...
7) Наденлані до редакції оголошеня мусять бути писані ... разно і на одній стороні паперу.
8) За дрібні оголошеня редакція не висилає нїяких ...

$22 ШИФКАРТИ ДО АБО З КРАЮ $22

На поспішні кораблї можна власне тепер ... пити шифкарту за дуже низьку цїну з причини компанїчної конкуренції. Кораблї ... вигідні; для 3-ої кляси суть осїбні кімна... в яких містить ся по чотирох людий, а ... воду ідуть 6 до 7 днів.
8—25

Отже хто має замір відїхати до краю або спровадити ... нехай сейчас пише або зголосить ся устно о інформації. ... висилаємо гроші до краю по дуже низькій цїні. — Прийма... гроші на переховок, від котрих платимо по чотири доляри ... ки і можете бути певні, що Ваш гріш єсть в добрім і певн... ци, позаяк Банк єсть після нового права стейту Ню Йорк ... трольований як кождий „Сейвінґс Бенк", а до того 50 ... власних в Ню Йорку, Бруклинї і околици дають найлїпшу ... Вас ґваранцію.

● На кождій зелїзничій стациї (депі) в Ню Йорку суть нашї аґенти ...

РУСЬКИЙ БАНК І АҐЕНЦІЯ КОРАБЕЛЬНА

ІВАНА КОВАЧА

36 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Філїя: 155 Clinton Av... Maspeth, L. ...

На 8 місяців на пробу

Хто тільки ... ше до нас, тому ... шлемо на 8 місяців на пробу ... грамофон ґаран... ваний письмен... ґарантією, враз з ... руськими піснями ріжних мельодій, ... кі собі самі ... рете.

Платити будете ... пробі если буде... цїлком вдоволені.

Пишіть по каталь... мофонів і рекордів ... ші інформації до один... русько християнської, знаної з своєї чесноти фірми:

Liberty Commercial Co.
233 E. 14 Street, Dep. S. New York, N. Y.

ПРОФ. НИК. ІВ. УСАЧЕВ.

Проф. Николай Іванович Усачев, славний російський письменник і чоловік, що займає визначне становище серед свого народа, пише:

„Гессен цигаретки дають дим, в якім навіть найбільше вибагливі курцї найдуть вповні і найбільше можливе вдоволенє. Вони визначають ся тим, що дають курцям розкіш, якої не найдеть ся в цїлій історії куреня".

Ник. Ив. Усачевъ

5¢

„THE STANDARD OF AMERICA".

Д-ра Ріхтера

Pain-Expeller

Усуває всякі болї як: ревматизм, подагру і невральґію. Є помічним средством проти паралїжу суставів і мускулів, як також на звихнення і легкі рани. Скоро усуває перехододу, інфлюенцу і болї горла. Занобігає запаленю легких, усуває докучливі болї грудий, голови і зубів.

Чотири до пять крапель до одної склянки води дасть Вам знаменитий лїк проти всяких долеглиностий горла.

Уживаючи стало 4 краплї до одної шклянки води, усунете корчі жолудкові і зле травлене.

Сей правдивий лїк находить ся тільки в такій коробцї, яка тут представлена.

Вистерігайтесь численних наслїдувань.

25 і 50 цнт. бутелька у всїх аптиках.

F. Ad. Richter & Co.,
74-80 Washington St., New York, N. Y.

$15 Шифкарти до Старого Краю $15

За $17.00 можете повернути до Старого Краю на найлїпших шифах, відходячих в днях 23 цьвітня і 7 мая а на всї инші ... по $22.00 до пристаний (портів) БРЕМЕН, ГАМБУРҐ, РОТТЕРДАМ або АНТВЕРПІЇ. Удайте ся тільки до нас, листовно або особисто, а переконаєтесь о правдивій дешевости шифкарт; ручимо, що нїгде дешевше не дістанете, як лише у нас. Ми стараємо ся всегда, щоб пасажири були вдоволені з подорожи, даючи їм вигідне місце на шифі, що чотирох пасажирів дістають осїбну кімнату, страви подавані до стола, електричне осьвітлене, ... і всякі вигоди, яких не найдете на нїяких инших шифах.

EUROPEAN STEAMSHIP CO. Dept. S.
115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.
$22.00 ШИФКАРТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ $22.00

СПРОБУЙТЕ НАШОГО ФОНОҐРАФУ 3 МІСЯЦІ БЕЗПЛАТНО!

Єсли не буввби добрий. зверніть нам. Ся проба не буде Вас коштувати анї цента. Тисячі наших костумерів пересьвідчилось, що наш фоноґраф є найлїпшим.

24 і 50 руських пісень безплатно.

Ґаранція на 15 лїт.

Продаємо дешевше, як другі компанії, позаяк ми є ФАБРИКАНТАМИ. 14—

Пиши до нас по руськи, а ми вишлемо Вам даром гарний, ілюстрований каталоґ ...

ROYAL PHONOGRAPH CO.
91 E. 4th St., Dep. 5. NEW YORK, N. Y.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ